

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 5 – 6 lipca 2014 r.
na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Zarządzania
Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły wyższej w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Grażyna Trzpiot – członek PKA
- dr hab. Wiesław Ciechomski - członek PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Tomasz Kocoł – ekspert PKA – **przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP**

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Zarządzania Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej w Warszawie na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku odbyła się w roku 2003 i zakończyła wydaniem oceny warunkowej na poziomie studiów pierwszego stopnia (Uchwała Nr 351/2003 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 26 czerwca 2003 r.) oraz na poziomie studiów drugiego stopnia (Uchwała Nr 28/8/2003 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 października 2003 r.). Ocena przedstawionej przez Rektora dokumentacji o podjętych działaniach naprawczych zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej na studiach pierwszego stopnia - Uchwała Nr 253/2004 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 kwietnia 2004 r., oraz na studiach drugiego stopnia – Uchwała Nr 144/205 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 5 maja 2005 r.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Strategia Uczelni została uchwalona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 1 z dnia 22 lutego 2012 r. Senat uchwalił dokument pn. „Strategia Rozwoju Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej na lata 2011 – 2020”, stanowiący

załącznik do uchwały. Uczelnia ma strukturę jednowydziałową tak więc powyższy dokument określa strategię rozwoju Wydziału Zarządzania, na którym usytuowany jest wizytowany kierunek. W dokumencie tym określona została również misja Uczelni. *Zwraca się uwagę na fakt, iż w uchwale brak jest informacji w jakiej sprawie została podjęta, a także od kiedy wchodzi ona w życie.*

W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia Senatu wraz z listą obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tego dokumentu nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Swoją misję Uczelnia formułuje następująco „Posłannictwem Warszawskiej Szkoły Zarządzania – szkoły Wyższej jest kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych w wszechstronna wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do aktywnego uczestnictwa w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie nowych elementów w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów.”

Jej podstawowym celem strategicznym jest kształcenie studentów, przygotowanie ich do pracy zawodowej we współczesnym społeczeństwie. W strategii i misji Uczelni istotne miejsce zajmuje działalność dydaktyczna, której celem ma być m.in. rozwijanie osobowości studentów, wyrabianie umiejętności samodzielnego zdobywania i uzupełniania wiedzy przez całe życie oraz krytycznego myślenia; stałe doskonalenie jakości dydaktyki przy jednoczesnym zapewnieniu sprzyjających warunków dla kształcenia osób o wybitnych uzdolnieniach, wyrabianie umiejętności współpracy opartej na wzajemnym zaufaniu oraz umiejętności kierowania pracą zespołową.

Tak szerokie formułowanie zadań i celów strategicznych pozwala w pełni wpisać koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku jako odpowiadającą realizacji postawionych założeń strategicznych. Koncepcja ta osadzona jest w obszarze nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu jako dyscyplinie wiodącej i dyscyplinie dodatkowej – ekonomia.

Założone efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych bezpośrednio korespondują ze strategicznymi celami Uczelni w zakresie działalności dydaktycznej.

Oferta kształcenia jest bardzo różnorodna poprzez proponowane studentom specjalności. Na studiach I stopnia – 7 na studiach II stopnia – 8. Ponadto bogata jest oferta studiów podyplomowych obejmująca ponad 10 rodzajów tych studiów.

Wśród specjalności są nowatorskie oferty, takie jak Coaching czy Zarządzanie biurem (por. dalej p. 2.1)

1.2).

Ważne korekty w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa odbywają się za aprobatą Senatu Uczelni. Były one determinowane np. potrzebą dostosowania planów i programów do wymogów KRK, czy uruchomieniem nowych specjalności, a także chęcią doskonalenia procesu kształcenia wskutek zmieniających się potrzeb pracodawców.

Interesariusze wewnętrzni będący nauczycielami akademickimi uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia w zakresie swoich zadań i obowiązków dydaktycznych oraz organizacyjnych. Swoją opinię o koncepcji kształcenia w oparciu o analizę programów studiów wyrażają także studenci za pośrednictwem przewodniczącego Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego. Opinie studentów i absolwentów Uczelni są systematycznie pozyskiwane drogą ich ankietyzacji. Szerzej scharakteryzowano je w punkcie 2.4 oraz 8.2.

Zespół Oceniający otrzymał także dokumentację potwierdzającą współpracę z innymi szkołami w zakresie doskonalenia procesu dydaktycznego (Wyższa szkoła Trenerów Sportu w Warszawie, Wyższa szkoła Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie).

W Raporcie Samooceny stwierdzono, że Uczelnia ze względu na jeden kierunek kształcenia, zalicza się do niewielkich lokalnych szkół wyższych i wskutek tego kontakty z interesariuszami wewnętrznymi przybierają przede wszystkim formę nieformalnych spotkań, które są dobrym źródłem bieżącego pozyskiwania informacji i sugestii rozwiązań. Podkreślono przy tym, że innym ważnym sposobem pozyskiwania wiedzy o potrzebach edukacyjnych jest stały, często nieformalny, kontakt ze studentami podczas zajęć, dyżurów czy też dyskusji w ramach seminariów dyplomowych.

W świetle informacji uzyskanych podczas wizytacji, do interesariuszy zewnętrznych Uczelni można zaliczyć przedsiębiorstwa, organizacje i stowarzyszenia oraz związki zawodowe.

Wśród podmiotów gospodarczych w gronie interesariuszy zewnętrznych reprezentowane są m.in. następujące firmy i stowarzyszenia:

- Business Center Club;
- European Management Assistants - Poland (EUMA-POLAND);
- Decco S.A.;
- Ogólnopolska Spółdzielnia Turystyczna „Gromada”;
- Philips Polska Sp. z o.o.;
- Polskie Lobby Przemysłowe im. Eugeniusza Kwiatkowskiego;

Koncepcję kształcenia przygotowaną przez Szkołę opiniowali również interesariusze rynku pracy. Z dokumentów dostarczonych podczas wizytacji wynika, że opinie (m.in. EUMA- Poland, GROMADA czy DECO S.A) utwierdzają Szkołę w zasadności przyjętej koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Wśród dokumentów są również oświadczenia absolwentów aktualnie pełniących funkcje menedżerskie w przedsiębiorstwach i instytucjach. W oświadczeniach stwierdzają oni, iż program studiów oraz różnorodność specjalności pozwala na kształcenie poszukiwanych obecnie na rynku pracy menedżerów.

Znacznie więcej informacji pozyskałaby jednak Uczelnia rozszerzając listę głównych interesariuszy zewnętrznych o firmy i instytucje przyjmujące studentów na praktyki zawodowe, przekazując im wykazy planowanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z prośbą, np. o zaznaczenie tych najważniejszych i najmniej istotnych. Podobnie wdrożyć należy przekazanie interesariuszom aktualne programy studiów z prośbą o zaznaczenie przedmiotów, które należałoby wprowadzić/wykreślić/wyeksponować w programie nauczania.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1)

Założone efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych bezpośrednio korespondują ze strategicznymi celami Uczelni w zakresie działalności dydaktycznej.

1.2)

Interesariusze wewnętrzni będący nauczycielami akademickimi uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia w zakresie swoich zadań i obowiązków dydaktycznych oraz organizacyjnych. Swoją opinię o koncepcji kształcenia w oparciu o analizę programów studiów wyrażają także studenci za pośrednictwem przewodniczącego Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego.

Koncepcję kształcenia przygotowaną przez Szkołę opiniowali również interesariusze reprezentujący rynek pracy.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Senatu, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa, a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. są przedmiotem obrad Senatu i zatwierdzone w postaci uchwał.

Uchwałą Nr 8 z dnia 22 lutego 2012 r. Senat przyjął i zatwierdził programy kształcenia wraz z opisem efektów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* – profil ogólnoakademicki, w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie nauk o zarządzaniu – zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji. Uchwałą Nr 4 z dnia 17 czerwca 2013 r. Senat zatwierdził skorygowane efekty kształcenia dla studentów kierunku *zarządzanie* na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim określając dyscyplinę naukową wiodącą – nauk o zarządzaniu oraz jako dodatkową (uzupełniającą) – dyscyplinę ekonomia.

Zwraca się uwagę na fakt, iż uchwały powinny zawierać informacje dotyczące określenia, w którym roku akademickim będą obowiązywały zatwierdzone plany studiów i programy nauczania, a także w jakiej sprawie została dana uchwała podjęta (tytułu uchwały).

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu z okresu, w którym zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty. W posiedzeniach nie uczestniczyli interesariuszy zewnętrzni.

Zakładane efekty kształcenia są zgodne z koncepcją rozwoju kierunku. Wychodzą one naprzeciw sytuacji na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Są one również pochodną opinii interesariuszy zewnętrznych na temat wiedzy i umiejętności, w które powinni być wyposażeni absolwenci kierunku zarządzanie.

Kierunkowe efekty kształcenia zgodne są z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zostały one zdefiniowane prawidłowo i przypisane do efektów obszarowych. Problemem jest brak efektów specjalnościowych, bowiem efekty dla poszczególnych specjalności zostały przedstawione w postaci przyporządkowania efektów kierunkowych poszczególnym przedmiotom specjalnościowym. Jest to rozwiązanie mało czytelne, gdyż w ramach wszystkich specjalności realizowane są analogiczne efekty kierunkowe, choć z wykorzystaniem innych przedmiotów, realizujących odmienne treści programowe. Takie ujęcie jest zbyt ogólne i nie odzwierciedla wiedzy i umiejętności specyficznych dla danego przedmiotu.

Z uchwały Senatu z dnia 17 czerwca 2013 r. wynika, że efekty kształcenia na prowadzonym kierunku studiów I i II stopnia zostały przyporządkowane do:

- wiodącej dyscypliny naukowej: nauki o zarządzaniu, w ramach dziedziny nauk ekonomicznych i w obszarze nauk społecznych
- dodatkowej (uzupełniającej) dyscypliny naukowej: ekonomia, w ramach dziedziny nauk ekonomicznych i w obszarze nauk społecznych

W uchwale stwierdzono, że dziedziny te mają odzwierciedlenie w efektach kształcenia i kwalifikacjach kadry naukowej Uczelni.

Na studiach I stopnia wykaz zadeklarowanych efektów kształcenia obejmuje łącznie 26 efektów, w tym 9 z zakresu wiedzy, 10 umiejętności i 7 kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia jest to identyczna liczba i struktura efektów kształcenia. W przypadku studiów II stopnia są one sformułowane w sposób dość ogólny i realizowane z reguły na kilkunastu przedmiotach. Dwa spośród nich Z2A_K01 „potrafi pracować w grupie

przyjmując różne role” oraz Z2A_K02 „potrafi kierować małym zespołem przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy” realizowane są na każdym z 47 przedmiotów.

Niedefiniowanie specjalnościowych oraz przedmiotowych efektów nauczania uniemożliwia ocenę ich spójności z kierunkowymi efektami kształcenia.

Uczelnia przygotowała wykaz kierunkowych efektów kształcenia oraz matryce pokrycia tych efektów z przedmiotami i modułami (przedmiotami specjalnościowymi), poszczególnymi formami zajęć oraz metodami ich weryfikacji. W tabeli odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych dla kierunku *zarządzanie* wskazano na odniesienie do poszczególnych efektów obszarowych z zakresu nauk społecznych.

Efekty dla specjalności zostały przedstawione w postaci przyporządkowania efektów kierunkowych poszczególnym przedmiotom specjalnościowym. Jest to rozwiązanie prawidłowe, choć mało czytelne, gdyż w ramach wszystkich specjalności realizowane są te same efekty kierunkowe, choć z wykorzystaniem innych przedmiotów, realizujących odmienne treści programowe. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA zasadne byłoby wyodrębnienie oprócz efektów kierunkowych również efektów specjalnościowych, zwłaszcza w zakresie wiedzy i umiejętności. Pozwoliłoby to na bardziej wyraźną dywersyfikację sylwetek absolwentów poszczególnych specjalności, tym bardziej, że nabór prowadzony jest na 7 specjalności na studiach I stopnia i 8 na studiach II stopnia. Ich wykaz przedstawiony jest poniżej.

Specjalności studiów, na które prowadzony jest nabór

Studia I stopnia	Studia II stopnia
1. Zarządzanie przedsiębiorstwem	1. Zarządzanie przedsiębiorstwem
2. Zarządzanie jakością	2. Zarządzanie jakością
3. Zarządzanie finansami	3. Zarządzanie finansami
4. Zarządzanie personelem	4. Zarządzanie personelem
5. Marketing	5. Marketing
6. Zarządzanie biurem	6. Coaching
7. Zarządzanie w administracji	7. Informatyka w zarządzaniu
	8. Zarządzanie bezpieczeństwem

Matryce pokrycia kierunkowych efektów kształcenia (załączniki 4a i 4b Raportu Samooceny) zostały sporządzone generalnie w sposób prawidłowy z punktu widzenia przedmiotów, które służą realizacji tych efektów. Wśród uchybień można wskazać, że efekt Z1A_K07 „potrafi scharakteryzować ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystując wiedzę z nauki o zarządzaniu” jest realizowany wyłącznie w ramach jednego przedmiotu „Metodologia badań społecznych” przy równoczesnym pominięciu takich przedmiotów jak „Przedsiębiorczość” czy „Psychologia marketingu”.

Niedefiniowanie przedmiotowych efektów nauczania uniemożliwia ocenę możliwości ich osiągnięcia poprzez realizację celów kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Zaproponowane przez WSZ-SW kierunkowe efekty kształcenia osiąmane w ramach poszczególnych przedmiotów są możliwe do osiągnięcia. O ile w przypadku efektów kierunkowych ocena tego kryterium jest pozytywna, to niedookreślenie efektów modułowych (specjalnościowych), nie daje podstaw do jednoznacznego stwierdzenia, że zostaną one osiągnięte.

Praktyki zawodowe są obligatoryjnym elementem procesu kształcenia w ramach ocenianego kierunku studiów. W opinii Zespołu Oceniającego pozwalają one studentom na konfrontację wiedzy i weryfikację umiejętności nabytych w trakcie studiów w warunkach pracy w podmiotach gospodarczych. Stanowią też dla studentów sprawdzian posiadanych kompetencji społecznych odnoszących się do funkcjonowania w środowisku zawodowym.

Jest to tym bardziej istotne, że Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa aspiruje do wyposażenia swoich absolwentów w kompleksowe i nowoczesne wykształcenie menedżerskie, niezbędne dla kadr współczesnej gospodarki, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb regionalnego rynku pracy.

W karcie przedmiotu „Praktyki zawodowe” zestawiono cele przedmiotu i zakładane efekty kształcenia, ze szczególnym wyeksponowaniem umiejętności i kompetencji społecznych.

Studenci zapoznawani są z celami kształcenia przewidzianymi do realizacji w ramach danego przedmiotu oraz z treścią jego sylabusu przede wszystkim na pierwszych zajęciach. W organizacyjnej części zajęć wykładowcy skupiają także uwagę z reguły na warunkach zaliczenia przedmiotu oraz wykazie literatury obowiązkowej. Ponadto efekty kształcenia i sylabusy przedmiotów dla ocenianego kierunku studiów dostępne są w wersji dokumentu drukowanego w dziekanacie i czytelnicy. Nie zostały natomiast zamieszczone na stronie internetowej, na której znajdują się jedynie ramowe programy studiów. Jest to pewne utrudnienie w dostępie studentów do sylabusów.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA niektórzy studenci potwierdzili, że zapoznawali się z kierunkowymi efektami kształcenia oraz z programem kształcenia. Większość jednak nie wiedziała o istnieniu takich dokumentów, zapoznawali się z efektami tylko za pośrednictwem prowadzących zajęcia. W związku z tym, zaleca się zwiększenie zaangażowania Uczelni w upowszechnianie wśród studentów wiedzy na temat efektów kształcenia drogą elektroniczną na stronie internetowej Uczelni lub też np. poprzez organizowanie spotkań ze studentami pierwszych lat studiów.

Studenci obecni na spotkaniu w większości potwierdzili, że są zainteresowani sylabusami kursów, ponieważ zawierają one przydatne do zaliczenia kursu informacje. Ponadto studenci wskazywali, że nauczyciele akademicy omawiają sylabusy na pierwszych zajęciach, komentując cele i efekty kształcenia.

2.2).

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i są według nich sprawdzalne. Podkreślali, że dużo informacji uzyskują na pierwszych zajęciach, na których prowadzący informują ich jaką wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne będą mogli zdobyć podczas zajęć.

Podsumowując, w opinii ZO PKA efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Choć, jak wskazano wyżej, zdaniem Zespołu Oceniającego efekty kształcenia odnoszące się do studiów II stopnia można by sformułować bardziej precyzyjnie.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. dyplomy, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

W suplementach do dyplomu wskazane jest:

- *W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – zastąpienie zapisu „Uczelnia niepaństwowa” o „niepubliczna uczelnia zawodowa” oraz „wpis do rejestru prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego” o „rejestr uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych”. Ponadto wskazane jest również podanie informacji na jakiej podstawie obecnie funkcjonuje Uczelnia, tj. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)*
- *W pkt. IV Informacje o treści studiów w ust. 3 podanie pełnej nazwy rozporządzenia, na podstawie którego realizowane jest kształcenie, tj. rozporządzenie Ministra Nauki i*

Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.). Ponadto wskazane jest rozpisanie przedmiotów realizowanych wg roku studiów, semestrów i roku akademickiego, w którym student realizował kształcenie na danym kierunku studiów. Po temacie pracy dyplomowej wpisywanie jej oceny.

- *W pkt. V – Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu w ust. 1 dostęp do dalszych studiów – wskazane jest stosowanie zapisów zgodnych w ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. wpisywanie możliwości kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia (po ukończeniu studiów pierwszego stopnia) oraz studiów trzeciego stopnia (po ukończeniu studiów drugiego stopnia) i studiów podyplomowych, zaś w przypadku studiów pierwszego stopnia – możliwość kontynuowania studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych.*

W Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej obowiązują zapisy „Instrukcji kancelaryjnej”, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Rektora nr 29-2011/2012 z dnia 28 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej określającej zasady postępowania, mające zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Instrukcja ta określa zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Uczelnia posiada Archiwum Uczelniane. Po obronie prac dyplomowych, akta przekazywane są do tego archiwum. *Nie określono jednak sposobu przekazywania tych dokumentów do Archiwum. Brak jest Instrukcji Archiwalnej określającej tryb przekazywania dokumentacji oraz wzorów protokołów zdawczo-odbiorczych, na podstawie których dokumenty te są przekazywane do archiwum.*

Efekty kształcenia są przechowywane u prowadzących poszczególne przedmioty nauczycieli akademickich. *Wskazane jest określenie zasad archiwizowania dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia oraz ustalenie okresu ich przechowywania.*

System weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnorodnych form, takich jak: egzamin pisemny, kolokwium pisemne, projekt własny indywidualny, projekt grupowy, prezentacja projektu indywidualnego lub grupowego, dyskusja na ćwiczeniach i seminariach oraz praca w grupach na zajęciach dydaktycznych.

Zasady ustalania oceny końcowej widniejącej na dyplomie ukończenia studiów reguluje zarządzenie nr 20 Rektora WSZ-SW z 23 lutego 2012 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Studiów Wyższych i sposobu wyliczenia ostatecznego wyniku studiów. Regulamin stanowi, że 2/3 oceny końcowej stanowi średnia arytmetyczna wszystkich ocen egzaminacyjnych, łącznie z niedostatecznymi, 1/3 ocena pracy dyplomowej wystawiona przez promotora i recenzenta i 1/3 ocena ustnych odpowiedzi w trakcie egzaminu dyplomowego. Przyjęto przy tym zasadę, że dyplomant uzyskuje ocenę dostateczną, jeżeli wyznaczona średnia nie przekracza 3,50 - ocenę dobrą gdy jego średnia mieści się w przedziale 3,51-4,50 i ocenę bardzo dobrą gdy uzyskana średnia wynosi 4,51 i więcej. System ten należy uznać za prawidłowy.

Z Regulaminu studiów wynika, że każdy prowadzący kurs, uprawniony jest do przyjęcia własnych kryteriów jego zaliczenia w odniesieniu do uprzednio ustalonych efektów kształcenia. Kryteria te muszą jednak mieścić się w instytucjonalnych ramach Regulaminu. Każdy nauczyciel akademicki na pierwszych zajęciach tłumaczy studentom, w jaki sposób nastąpi zaliczenie przedmiotu oraz przedstawia kryteria zaliczenia, co potwierdziły opinie uzyskane od studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA.

Studenci mają świadomość na jakie zagadnienia muszą zwrócić szczególną uwagę, aby zaliczyć kurs. Studenci potwierdzili, że nie spotkali się z sytuacją, w której nauczyciel akademicki nie przestrzegałby przyjętych na pierwszych zajęciach kryteriów zaliczenia. Studenci zawsze wiedzą czego mogą spodziewać się na egzaminie, a zakres pytań nie wykracza poza zakres materiału podanego na pierwszych zajęciach lub w karcie przedmiotu. Studenci stwierdzili, że są zadowoleni z takiego podejścia do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że osiągnięte przez nich efekty kształcenia są możliwe do zweryfikowania w czasie odbywania praktyk studenckich czy pracy zawodowej. Studenci, którzy ze względu na niestacjonarną formę studiów łączą ją z pracą zawodową ocenili, że dzięki praktycznym umiejętnościom zdobywanym na studiach, lepiej radzą sobie w pracy i w prowadzonych przez siebie działalnościach gospodarczych, co należy ocenić pozytywnie.

Na ocenianym kierunku studiów przewidziana jest wieloetapowa weryfikacja efektów kształcenia, która obejmuje wszystkie ich kategorie przy wykorzystaniu takich form weryfikacji jak:

- zaliczenia częściowe odnoszące się do poszczególnych przedmiotów i monitorowanie struktury ocen uzyskiwanych przez studentów z zaliczeń i egzaminów poszczególnych przedmiotów;
- zaliczenia praktyk zawodowych;
- przygotowanie pracy dyplomowej i magisterskiej oraz egzamin dyplomowy;
- badanie losów absolwentów.

W opinii studentów przyjęte przez prowadzących zajęcia formy ich zaliczania są różnorodne. Jeśli chodzi o weryfikację efektów z zakresu wiedzy są to egzaminy testowe, egzaminy polegające na formułowaniu odpowiedzi na pytania otwarte oraz egzaminy ustne. Studenci potwierdzili, że w większości przypadków formy zaliczania kursów są odpowiednio dostosowane do prezentowanych treści kształcenia. Studenci potwierdzili, że przedmioty matematyczne zdają w formie pisemnej (dotyczy to także weryfikacji umiejętności przy zaliczaniu ćwiczeń) natomiast inne takie jak np. prawo w formie ustnej. Różnorodność i adekwatność w podejściu do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia zasługuje na pozytywną ocenę.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje sposoby weryfikacji, które są dla nich adekwatne.

Okresem rozliczeniowym na ocenianym kierunku jest semestr studiów. Pod koniec semestru studenci przystępują do egzaminów w czasie sesji egzaminacyjnej. Natomiast w trakcie trwania roku akademickiego efekty kształcenia są weryfikowane na bieżące w postaci kolokwium zaliczeniowych lub oceny aktywności na zajęciach.

Zdaniem studentów egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku studiów w rzeczywistości sprawdzają wiedzę i umiejętności wymagane do zaliczenia. W ich ocenie w większości przypadków egzaminy wymagają dokładnego przygotowania. Wśród najbardziej wymagających przygotowania kursów wymienianych przez studentów znalazły się te o matematycznym charakterze, takie jak statystyka, rachunkowość i matematyka. Z analizy struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej przedstawionej przez Uczelnię wynika, że studenci najczęściej otrzymują oceny dobre i bardzo dobre. Oceny niedostateczne występują bardzo rzadko, co powinno być dla Uczelni sygnałem do głębokiej analizy wymagań sprawdzających poziom osiągnięcia danego efektu.

System sprawdzania zarówno przejściowych jak i końcowych efektów kształcenia (w ramach procesu dyplomowania) funkcjonuje poprawnie. Prace częściowe (egzaminacyjne i

zaliczeniowe) są odpowiednio archiwizowane, choć liczba uwag i komentarzy na niektórych pracach kontrolnych jest niewielka. Analiza archiwizowanych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych wskazuje na zróżnicowany poziom oraz sposób ich oceniania przez nauczycieli akademickich. Generalnie jednak, jak wspomniano wyżej, oceny uzyskiwane przez studentów, szczególnie na studiach magisterskich, są dość wysokie.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wykazy tematów prac licencjackich i magisterskich, których obrony odbywały się w minionych 3 latach akademickich. Wynika z nich, że generalnie Władze Wydziału i Uczelni dbają, aby problematyka prac była zgodna z prowadzonym kierunkiem studiów i mieściła się w kanonie nauk o zarządzaniu a zatem pozwalała na właściwe weryfikowanie osiągniętych efektów kształcenia.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się materiały opracowane przez Dziekana Wydziału Zarządzania pt. „Standardy pisania prac dyplomowych”, w których podkreślono, że tematyka pracy musi być związana z wybraną przez studenta specjalnością. Kompatybilność tematów prac z kierunkiem studiów jest również przedmiotem zainteresowania Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Procedura dyplomowania została określona w Regulaminie studiów. Studenci ostatniego roku studiów potwierdzili, że znają tę procedurę, ponieważ jest im ona szczegółowo tłumaczona przez promotorów na pierwszym seminarium dyplomowym.

Rektor WSZ-SW wydał ponadto w dniu 18 czerwca 2013 roku zarządzenie nr 30 – 2012/2013 w sprawie procedury procesu dyplomowania. Dokument ten w szczególności sposób reguluje wszelkie kwestie związane z pisaniem i obroną prac dyplomowych, w tym przede wszystkim wymagania stawiane pracom oraz tryb ich składania i obrony.

Władze Uczelni nadzorują organizację i merytoryczny poziom seminariów dyplomowych, magisterskich i podyplomowych wyznaczając do ich prowadzenia doświadczonych nauczycieli akademickich. W zarządzeniu nr 4 Rektora WSZ-SW z 10 września 2012 roku przewidziano do realizacji:

- seminariów licencjackich: 6 doktorów;
- seminariów magisterskich: 4 profesorów zwyczajnych, 4 profesorów nadzwyczajnych (doktorów habilitowanych) i 2 doktorów z wieloletnim doświadczeniem w pracy akademickiej;
- seminariów podyplomowych 1 profesora i 6 doktorów.

Również powoływanie przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnych podczas obron prac licencjackich i magisterskich ma sformalizowany charakter. Przykładowo w zarządzeniu nr 32 Rektora WSZ-SW z 18 czerwca 2013 roku przewidziano, że funkcje przewodniczącego trzyosobowej komisji będzie pełnił Dziekan Wydziału Zarządzania, a członkami będą trzej wyznaczeni nauczyciele akademicy oraz promotorzy i recenzenci prac dyplomowych. ZO udostępniono prawidłowo prowadzoną dokumentację (Zarządzenia Rektora WSZ-SW) na temat obsady seminariów magisterskich i dyplomowych w latach 2007 – 2014.

Rektor WSZ-SW wydał w dniu 29 listopada 2011 roku zarządzenie nr 15 – 2011/2012 w sprawie wprowadzenia Regulaminu antyplagiatowego. Na jego mocy każda praca jest weryfikowana pod kątem samodzielności napisania w systemie plagiat.pl. Ustalono, że warunkiem dopuszczenia pracy do obrony jest nieprzekraczanie wartości 50% przez wskaźnik 1 i 5% przez wskaźnik 2. W sytuacji przekroczenia wartości tych wskaźników jej promotor zobowiązany jest do wydania opinii w sprawie dopuszczenia pracy dyplomowej do obrony. Władze rektorskie i dziekańskie przedstawiły umowę o świadczenie usług przez spółkę plagiat.pl zawartą 21.06.2013 r. w Warszawie.

Zespołowi Oceniającemu PKA przedstawiono także obszerną matrycę zawierającą w wierszach zestaw pytań na nowy egzamin magisterski, a w kolumnach listę przedmiotów, na których dane zagadnienie było omawiane w stopniu podstawowym lub uzupełniającym. Ponadto jedna z kolumn matrycy zawierała opis oczekiwanej struktury odpowiedzi magistranta. Należy jednak dopilnować aby pytania były sformułowane problemowo. Nie

powinny one brzmieć hasłowo, typu „Dowodzenie”, „Przywództwo” czy „Przedsiębiorczość”.

Opisane wyżej procedury i przykłady dowodzą podejmowania przez władze WSZ-SW rzeczywistych działań na rzecz zapewnienia optymalnych form weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów na poszczególnych etapach procesu nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania.

Standaryzacja sposobu oceniania jest wyrażona poprzez zapisy zawarte w Regulaminie Studiów. Zaprezentowany tam system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen.

Władze Wydziału Zarządzania przygotowały bardzo dokładne dane statystyczne na temat skali i przyczyn odsiewu. W Raporcie Samooceny zawarto informacje na temat roczników 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, które ukończyły już studia, a podczas wizytacji przekazano Zespołowi Oceniającemu dane o skali odsiewu wśród roczników aktualnie studiujących (2011/2012, 2012/2013 oraz 2013/2014).

Skala odsiewu na wśród trzech ostatnich roczników, które ukończyły studia

Poziom studiów	Rok akademicki rozpoczęcia studiów	Liczba rozpoczynających studia	Liczba skreślonych z listy studentów	Odsiew w %
Studia I stopnia	2008/2009	87	32	36,8
	2009/2010	67	29	43,3
	2010/2011	72	25	34,7
Studia II stopnia	2008/2009	72	17	23,6
	2009/2010	89	18	20,2
	2010/2011	76	11	14,5

Z tabeli wynika, że skala selekcji podczas studiów jest bardzo duża. Przeciętnie studiów nie kończy co trzeci licencjusz i co piąty magistrant. Największy odsiew dotyczy studentów I roku, szczególnie na studiach I stopnia, głównie z powodu rezygnacji ze studiów. Jest to skutkiem nie do końca przemyślanych decyzji lub słabym przygotowaniem kandydatów do studiów. Na kolejnych semestrach główną przyczyną skreślenia z listy studentów jest brak zaliczenia semestru, co wynika z trudności opanowania materiału w stopniu co najmniej dostatecznym. Niekiedy przyczyną skreśleń jest także niezłożenie w terminie pracy licencjackiej lub magisterskiej.

Skala odsiewu na studiach aktualnie trwających.

Poziom studiów	Rok akademicki rozpoczęcia studiów	Liczba rozpoczynających studia	Liczba skreślonych z listy studentów	Odsiew w %
Studia I stopnia	2011/2012	39	2	5,1
	2012/2013	67	8	11,9
	2013/2014	29	2	6,9
Studia II stopnia	2012/2013	103	2	1,9
	2013/2014	67	4	6,0

Skala odsiewu na studiach I stopnia jest znacznie większa aniżeli na studiach II stopnia. Główną przyczyną odsiewu – jak wspomniano wyżej – są rezygnacje ze studiów. Na studiach licencjackich sytuacja taka wystąpiła w 7 na 12 przypadków, a na studiach II stopnia w 5 na 6 przypadków (w pozostałych przypadkach przyczyną niezaliczenia roku było niez uzyskanie wpisu w indeksie).

W ostatnich latach wzrosła liczba rezygnacji ze studiów z powodów ekonomicznych. Problemy z kontynuacją pracy zawodowej i redukcje etatów powodują migrację zarobkową. Niepokojący jest także trend wycofywania się niektórych pracodawców z partycypacji w kosztach nauki pracowników.

Informacje na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia są dostępne w kartach przedmiotów. Ponadto wykładowcy podają informacje na ten temat na zajęciach lub poprzez pracowników dziekanatu. Z uwagi na niestacjonarną formę studiów niektórzy z wykładowców przesyłają studentom informacje na temat stosowanego systemu oceny na danym przedmiocie i inne materiały dydaktyczne drogą mailową. Zasadne byłoby jednak zamieszczenie sylabusów wszystkich przedmiotów na stronie internetowej WSZ-SW, na platformie dostępnej studentom.

Uczelnia podejmuje próby wykorzystania wybranych form e-learningu, np. udostępnienia treści wykładów na stronie internetowej. Są to działania wspomagające proces dydaktyczny.

2.4)

Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa prowadzi monitoring losów zawodowych swoich absolwentów. Badania ankietowe realizuje odpłatnie zewnętrzna firma, ale w nieodległej przyszłości Władze Uczelni zamierzają wdrożyć nowe systemowe działania. Planuje się szersze wykorzystanie zasobów Biura Karier i innych danych w celu ankietyzacji absolwentów. Mankamentem dotychczasowych badań była niezadawalająca zwrotność ankiet kierowanych do byłych studentów Uczelni. Wyniki badań służą doskonaleniu jakości kształcenia i są omawiane na posiedzeniach Senatu, jakkolwiek ich wartość biorąc pod uwagę niską zwrotność ankiet nie jest duża.

Podczas ostatnio prowadzonej akredytacji na Wydziale Zarządzania Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej w Warszawie Uczelnia uzyskała pozytywne oceny jakości kształcenia, co potwierdzają uchwały Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej nr 144/2005 z dnia 5 maja 2005 (studia magisterskie) i nr 253/2004 z dnia 8 kwietnia 2004 roku (studia zawodowe). Powyższe uchwały nie zawierały żadnych.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Z oceny losowo wybranych prac dyplomowych wynika, iż mimo wysiłków Uczelni wspierającej się wieloma uregulowaniami formalnymi poziom niektórych prac, szczególnie magisterskich jest dość słaby. Prace licencjackie prezentują się pod tym względem znacznie lepiej. Tematy części prac ciążą ku dyscyplinie finanse (np.: Płynność finansowa sposobem przetrwania kryzysu dla małych i średnich przedsiębiorstw; Gospodarka finansowa Gminy na przykładzie Drohiczyzna).

Inne prace bywają zbyt odtwórcze. Ich tytuły są sformułowane bardzo ogólnie i nie zawierają skonkretyzowanego problemu badawczego. przykładowo: „Motywacja”, „Rekrutacja i selekcja”.

Trzeba jednak również obiektywnie zauważyć, że zdecydowana większość prac licencjackich i magisterskich (ponad 90%) podejmuje aktualne problemy zarządcze w skali mikroprzedsiębiorstwa, zakładu produkcyjnego, handlowego lub usługowego, instytucji finansowej, jednostki terytorialnej lub innego podmiotu.

W wykazie złożonych prac znajdują się także ciekawe i zachęcające do studiów tytuły, takie jak np.: „Proces zwalczania mobbingu w przedsiębiorstwie X”; „Motywacje powrotu do pracy matek wychowujących dzieci”; „Assessment Center a problem etyki”.

Na podstawie analizy prac przejściowych z kilku przedmiotów można stwierdzić, że w WSZ-SW stosowane są zróżnicowane formy weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów. Są to najczęściej: zadania obliczeniowe, pytania testowe jednokrotnego wyboru, test wielokrotnego wyboru, zdania do uzupełnienia, pytania opisowe, projekty obejmujące część teoretyczną i empiryczną przygotowywane jako prace indywidualne bądź zespołowe, operacje księgowe na kontach i inne.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego (ocena: znacząco) **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

2.1)

Efekty kształcenia zostały przyporządkowane do nauki o zarządzaniu, jako dyscypliny wiodącej i ekonomii, jako dyscypliny uzupełniającej, co jest rozwiązaniem właściwym.

Kierunkowe efekty kształcenia zostały określone prawidłowo i przypisane do efektów obszarowych. W sylabusach przedmiotów przywołano kierunkowe efekty kształcenia, nie określając efektów przedmiotowych. Takie ujęcie jest zbyt ogólne i nie odzwierciedla wiedzy i umiejętności specyficznych dla danego przedmiotu.

Efekty dla specjalności zostały przedstawione w postaci przyporządkowania efektów kierunkowych poszczególnym przedmiotom specjalnościowym. Jest to rozwiązanie prawidłowe, lecz mało czytelne, gdyż w ramach wszystkich specjalności realizowane są analogiczne efekty kierunkowe, choć z wykorzystaniem innych przedmiotów, realizujących odmienne treści programowe.

Postuluje się zamieszczenie sylabusów wszystkich przedmiotów przewidzianych programami studiów I i II stopnia na stronie internetowej WSZ-SW, w zakładce dostępnej studentom.

2.2)

Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiający opracowanie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia zaplanowane w ramach poszczególnych przedmiotów są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom.

2.3)

System weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnorodnych form. Skala odsiewu studentów jest relatywnie wysoka i na studiach licencjackich przekracza 35%, a na magisterskich sięga średnio 20%. Poziom merytoryczny prac dyplomowych i magisterskich jest przeciętny, ale generalnie prawidłowo powiązany z kształtowaniem wiedzy i umiejętności studentów. Uczelnia systematycznie doskonali rozwiązania obowiązujące w ramach procedur dyplomowania.

2.4)

Wydział Zarządzania podjął działania na rzecz monitorowania losów zawodowych absolwentów. Mają one jednak charakter pilotażowy.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Jak już wspomniano, Uczelnia prowadzi studia wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Programy kształcenia realizowane są w oparciu o uchwały Senatu Uczelni. Senat WSZ-SW zatwierdził w dniu 22 lutego 2012 roku Uchwałą nr 8 programy kształcenia, wraz z opisem efektów kształcenia na studiach I i II stopnia, na kierunku zarządzanie o profilu

ogólnoakademickim w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Program studiów licencjackich pozwala uzyskać 183 punkty ECTS, przy czym liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego wynosi 1457 (1617 pomniejszone o 160 godzin praktyki zawodowej). Studia prowadzone są w ramach pięciu kompatybilnych modułów: treści ogólnych, podstawowych, kierunkowych, specjalizacyjnych i specjalnościowych oraz modułu praktyki zawodowej.

Program studiów II stopnia pozwala na uzyskanie 122 punktów ECTS podczas 671 godzin zajęć kontaktowych. Studia prowadzone są w ramach trzech modułów przedmiotów: treści podstawowych, kierunkowych i specjalizacyjnych. Ciekawą konstrukcją jest wyodrębnienie w module trzecim warsztatów decyzyjnych w postaci ćwiczeń z przedmiotów: Metody heurystyczne, Metody doskonalenia funkcjonowania organizacji, Niskokosztowe techniki organizatorskie.

Ramowe programy studiów niestacjonarnych I i II stopnia zostały przyjęte uchwałą nr 8 Senatu WSZ-S w dniu 22 lutego 2012 roku.

Na I roku studiów I stopnia prowadzone są trzy specjalności:

- Zarządzanie przedsiębiorstwem (11 osób);
- Zarządzanie personelem (11 osób);
- Zarządzanie jakością (6 osób).

Na studiach II stopnia prowadzone są następujące specjalności:

- Zarządzanie przedsiębiorstwem (57 osób);
- Zarządzanie personelem (11 osób);
- Zarządzanie jakością (10 osób);
- Coaching (12 osób);
- Zarządzanie projektami (8 osób);
- Zarządzanie bezpieczeństwem (1 osoba).

Warto w tym miejscu podkreślić, że nazwy specjalności bardzo dobrze lokują się w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Uczelnia stara się również oferować bogatą paletę studiów podyplomowych. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono obszerną dokumentację obejmującą programy kilkunastu studiów podyplomowych, na które prowadzono rekrutację w ostatnich latach. Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa systematycznie wzbogaca ofertę specjalistycznych studiów podyplomowych. Warszawski rynek usług edukacyjnych na poziomie studiów podyplomowych jest jednak niesłychanie konkurencyjny i wielu studiów nie udaje się uruchomić lub uruchomione w danym roku nie są kontynuowane w następnym.

Realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Został on stworzony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz.1365 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz.1520) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz.1445).

Proces kształcenia jest zorganizowany prawidłowo. Studia I stopnia realizowane są w ciągu 6 semestrów, podczas których student w trakcie 1617 godzin zajęć (w tym 49,7% wykładów i 50,3% ćwiczeń) zdobywa 183 punkty ECTS. Struktura modułów zawierających przedmioty ogólne, podstawowe, kierunkowe i specjalizacyjne jest poprawna. Przyporządkowano im kolejno 16, 53, 58 i 50 punktów ECTS. Dodatkowo praktyce zawodowej realizowanej na ostatnim semestrze studiów przypisano 6 punktów ECTS. W ramach każdej z 6 specjalności studenci realizują 4 wykłady. Każdy z nich ma wymiar 20

godzin i został wyceniony na 3 punkty ECTS). Seminarium dyplomowe prowadzone na ostatnim roku studiów ma wymiar 60 godzin zajęć i 10 punktów ECTS.

W przypadku studiów niestacjonarnych II stopnia zajęcia realizowane są w trakcie 4 semestrów podczas 671 godzin (w tym 49,4% wykładów i 50,6% ćwiczeń). Student uzyskuje łącznie 122 punkty ECTS (w tym 26 z przedmiotów podstawowych, 30 kierunkowych i 66 specjalizacyjnych i specjalnościowych). Studenci mają do wyboru – jak wspomniano wyżej – aż 8 specjalności. W ramach każdej z nich prowadzone są 4 przedmioty specjalnościowe (każdy po 15 godzin został wyceniony na 3 punkty ECTS). Program studiów II stopnia nie przewiduje praktyki zawodowej. Seminarium magisterskie realizowane na III i IV semestrze studiów ma wymiar 70 godzin zajęć i 20 punktów ECTS.

Proces kształcenia jest zorganizowany właściwie. Do Raportu Samooceny dołączono prawidłowo wykonane plany studiów I i II stopnia (zatwierdzone Uchwałą nr 8 Senatu WSZ-SW z dnia 22 lutego 2012 roku). Studenci WSZ-SW mają do wyboru wykłady fakultatywne. Przykładowo na V semestrze są to „Dowodzenie” lub „Zarządzanie infrastrukturą transportową” oraz „Operacje i techniki operacyjne” lub „Systemy logistyczne”.

Na studiach I stopnia przedmioty do wyboru zostały wycenione łącznie na 62 punkty ECTS (grupa treści specjalizacyjnych i specjalnościowych (50 punktów ECTS), dwa przedmioty z grupy kierunkowych (każdy po 3 punkty ECTS) i praktyka zawodowa (6 punktów ECTS). Ich udział w całkowitej liczbie punktów ECTS uzyskiwanych przez studenta w trakcie studiów (183) wynosi 33,9%.

Na studiach II stopnia przedmioty do wyboru zostały wycenione łącznie na 66 punktów ECTS (grupa treści specjalizacyjnych i specjalnościowych). Ich udział w całkowitej liczbie punktów ECTS uzyskiwanych przez studenta w trakcie studiów (122) wynosi 54,1%. Z analizy sylabusów wynika, że generalnie treści kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów zostały dobrane prawidłowo z punktu widzenia osiągnięcia założonych kierunkowych efektów kształcenia. Jednakże brak wyraźnego określenia efektów szczegółowych w ramach poszczególnych przedmiotów, uniemożliwia jednoznaczna ocenę dopasowania treści kształcenia do zakładanych efektów kierunkowych.

Oceniając program kształcenia na kierunku zarządzanie z punktu widzenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia należy stwierdzić, że konstrukcja systemu ECTS jest właściwa. Całkowity nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS dla poszczególnych przedmiotów został określony poprawnie. Nie wynika on jednak z bilansu nakładu pracy studenta, gdyż w sylabusach nie doprecyzowano jaka liczba punktów lub godzin pracy studenta przypada na czas poświęcony na studiowanie literatury, konsultacje z wykładowcą, przygotowywanie raportów lub prezentacji, przygotowanie się do egzaminu lub zaliczenia i inne aktywności. Korekta sylabusów przedmiotów powinna zatem obejmować nie tylko określenie przedmiotowych efektów kształcenia (por. punkt 2.2), ale także sporządzenie bilansów nakładu pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów.

Kolejność wszystkich przedmiotów składających się na program kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia tworzy logiczną sekwencję - od przedmiotów podstawowych i bardziej ogólnych do specjalistycznych. Ścieżka kształcenia obejmuje 6 semestrów studiów, w trakcie których studenci nabywają kompetencje w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych i w ramach miesięcznej praktyki zawodowej.

Na studiach II stopnia w pierwszym semestrze realizowane są przedmioty przekazujące treści podstawowe i kierunkowe. Od drugiego semestru wprowadzane są sukcesywnie przedmioty specjalnościowe. Od trzeciego semestru rozpoczyna się realizacja seminarium magisterskiego (łącznie 70 godzin). W semestrze czwartym realizowane są głównie przedmioty specjalnościowe i wykłady fakultatywne. Następnstwo przedmiotów jest właściwe i wynika z merytorycznych powiązań występujących pomiędzy nimi.

Wymiar praktyk studenckich, których zasady odbywania zostały szczegółowo opisane w Regulaminie wynosi 160 godzin i 6 punktów ECTS. Są one realizowane na studiach licencjackich podczas 6 semestru. Zespołowi Oceniającemu PKA zaprezentowano szczegółową dokumentację służącą ewidencji zgłoszenia studenta do odbycia praktyki, jej przebiegu oraz zasad zaliczenia. Kwestie te porządkuje Regulamin Praktyk Studenckich, który został przyjęty zarządzeniem Rektora Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej nr 27-2012/2013 z dnia 15 maja 2013 roku.

Regulamin w sposób kompleksowy i precyzyjny określa zasady odbywania i zaliczania praktyk studenckich. Akt ten niestety nie został opublikowany na stronie internetowej Uczelni. Jak wspomniano, zgodnie z Regulaminem na kierunku *zarządzanie* praktyka zawodowa odbywa się w wymiarze 4 tygodni (160 godzin) na drugim semestrze trzeciego roku studiów pierwszego stopnia. Program kształcenia na studiach drugiego stopnia nie przewiduje obowiązkowych praktyk studenckich. Szczegółowe wymagania skierowane do studenta zostały określone w programie praktyk oddzielnie dla każdej specjalności. Student w założeniu realizuje inne cele na praktykach w zależności od wybranej specjalności, co zasługuje na pozytywną ocenę.

Za zaliczenie praktyk program kształcenia przyznaje 6 punktów ECTS, co odzwierciedla nakład pracy studenta w czasie obowiązkowej praktyki. Studenci mogą samodzielnie poszukiwać miejsc, w których realizują praktyki. Pomoc zapewnia Biuro Karier. Działalność Biura Karier w tym zakresie została oceniona pozytywnie przez studentów.

Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest uzyskać odpowiednie skierowanie od Uczelni. Już więc, na tym etapie Opiekun praktyk może zweryfikować poprawność doboru instytucji, w których student będzie odbywał praktyki, co należy ocenić pozytywnie.

Jak potwierdzili studenci, Uczelnia dba o to, aby miejsca realizowania praktyk wpisywały się w kierunek studiów. Weryfikacji uzyskanych na praktykach efektów kształcenia dokonuje Dziekan Wydziału, który na podstawie przedstawionego przez studenta dzienniczka praktyk i oceny pracy studenta przez zakładowego opiekuna praktyki, dokonuje zaliczenia.

Student ma obowiązek dokumentowania wykonywanych czynności podczas dnia pracy w dzienniczku praktyk. Dzięki obowiązkowi codziennego wpisywania do dzienniczka wykonanych czynności, Dziekan może w łatwy sposób zweryfikować czy student w rzeczywistości zrealizował przypisane do praktyk efekty kształcenia.

Dla studentów łączących studia z pracą zawodową, Uczelnia przewidziała możliwość zaliczenia praktyk na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy lub oświadczenia o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Procedurę zaliczenia praktyki szczegółowo określa Regulamin Praktyk. Zgodnie z regulaminem, wykonywana praca zawodowa musi być powiązana ze studiowanym kierunkiem studiów. Studenci potwierdzili, że bardzo często korzystają z tej możliwości.

Uczelnia przedstawiła wykaz 49 przedsiębiorstw i instytucji, które przyjęły na praktyki zawodowe studentów w roku akademickim 2012/2013. Są wśród nich banki, instytucje ubezpieczeniowe, salony handlowe, firmy usługowe, hotele, biura doradztwa prawnego, biura turystyczne i przedsiębiorstwa produkcyjne. Szacuje się, że $\frac{3}{4}$ studentów odbywa praktyki zawodowe w miejscu swojej pracy.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że program i wymiar praktyk studenckich na ocenianym kierunku studiów jest spójny z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Praktyki odbywają się w odpowiednich terminach i prawidłowo dobranych miejscach. Systemu kontroli i zaliczania praktyk jest właściwy. W uczelni funkcjonuje opiekun praktyk. Co roku organizowane są spotkania mające na celu ułatwienie studentom przygotowania do odbycia i wyboru praktyki. Pełną informacją na temat zasad odbywania praktyk dysponują również pracownicy dziekanatu. Uczelnia prowadzi dokumentację związaną z praktykami zawodowymi na studiach niestacjonarnych w sposób prawidłowy.

Podczas spotkania z zespołem wizytującym studenci ocenili, że plan zajęć jest ułożony poprawnie. W planie zajęć przewidziana jest półgodzinna przerwa obiadowa. Podkreślić należy, że zajęcia realizowane są zgodnie z planem. Rzadko zdarza się, że zaplanowane zajęcia zostają odwołane. W przypadku konieczności odwołania zajęć, studenci są o tym informowani z odpowiednim wyprzedzeniem za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Harmonogram zjazdów oraz plan zajęć nie jest ustalany w porozumieniu z Samorządem studentkim. Studenci nie zgłaszali jednak do tej pory żadnych zastrzeżeń odnośnie do planu. W ich opinii, w przypadku problemów, władze Uczelni na pewno zareagowałyby elastycznie. Mają ponadto możliwość wypowiedzania się w tej kwestii podczas ankietyzacji.

Władze Uczelni wypracowały odpowiednie standardy planowania i organizacji zajęć. Funkcjonowanie dziekanatu, biblioteki i innych komórek ułatwiających studiowanie zorientowane jest na optymalne zaspokajanie potrzeb studentów, którzy w sensie marketingowym są jej klientami. Ich sprawna obsługa jest zatem jednym z wymogów nowoczesnego zarządzania wyższą uczelnią.

Atutem organizacji procesu dydaktycznego jest niewielka liczebność grup studentkich. Przedmioty językowe i laboratoryjne (np. Język angielski, Technologia informacyjna, Informatyka w zarządzaniu) prowadzone są w kameralnych z reguły 13-15 osobowych grupach, ale niektóre z nich liczą zaledwie 8 studentów. Seminaria licencjackie przez 5 wykładowców w 6-8 osobowych grupach. Liczebność seminariów magisterskich jest bardziej zróżnicowana. Prowadzi je 11 wykładowców. Znajduje się wśród nich 4 doktorów (przy czym dwóch z nich ma grupy seminaryjne składające się z tylko jednego studenta). Przeciętna wielkość grupy wynosi 10 seminarzystów, co jest rozwiązaniem prawidłowym. Jedynie jedna z grup seminaryjnych liczy 22 studentów, co jest wielkością zbyt wysoką i może rzutować na jakość pisanych prac. Również z liczebność grup wykładowych jest niewielka, co wynika z faktu, że liczba studentów studiów licencjackich wynosi na kolejnych rocznikach 28, 62, 37, a na studiach magisterskich 67 i 101.

Bardzo mała liczebność grup studentkich sprawia, że studenci nie są anonimowi. Na zajęciach panuje bardzo dobra atmosfera. Zdecydowana większość studentów pracuje zawodowo, dzięki czemu zajęcia mają z reguły praktyczny charakter.

Uczelnia posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie organizacji zajęć w trakcie zjazdów. Odbywają się one z reguły w godzinach: piątek 16.00 – 20.40, sobota 8.00 – 18.00, niedziela 9.00 – 17.00. Studenci mają przerwę w soboty i niedziele w godzinach 12.50 – 13.10. Dziekanat uczelni otwarty jest w dogodnych dla studentów godzinach przyjęć (poniedziałek – czwartek 9.00 – 16.00, podczas zjazdów 9.00 - 21.00), a jego pracownicy profesjonalnie wykonują swoje zadania. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do informacji na temat studiów w dziekanacie oraz za pośrednictwem Internetu, w tym zakładki informacji elektronicznych dla danego rocznika. Dodatkowo istotne komunikaty, dotyczące organizacji roku akademickiego, harmonogramów sesji egzaminacyjnej, terminów zjazdów, planów zajęć i terminów konsultacji prowadzących zajęcia, wywieszane są na tablicach ogłoszeń. Informacje udzielane są również przez nauczycieli akademickich, szczególnie na pierwszych zajęciach dydaktycznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest prawidłowa i pozwala studentom na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Warszawska Szkoła Zarządzania – Szkoła Wyższa nie prowadzi kształcenia w Zamiejscowych Ośrodkach Dydaktycznych (ZOD).

Możliwości indywidualizacji studiów na wizytowanym kierunku zostały określone w Regulaminie Studiów WSZSW. Regulamin Studiów przyznaje studentom, który ukończyli pierwszy rok studiów i osiągnęli średnią ocen powyżej 4,0, prawo do indywidualnej organizacji studiów. Indywidualna organizacja studiów polega na dostosowaniu terminów odbywania zajęć oraz terminów zaliczeń i egzaminów do potrzeb studenta. Przesłankami przyznania indywidualnej organizacji studiów są studiowanie na dwóch kierunkach studiów

oraz inne udokumentowane sytuacje, w tym w szczególności niepełnosprawność i samotne wychowywanie dziecka. Decyzje o przyznaniu indywidualnej organizacji studiów podejmuje Dziekan na wniosek studenta. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że zdarza im się korzystać z indywidualnej organizacji studiów.

Regulamin studiów przewiduje możliwość przyznania studentowi wyróżniającemu się wynikami w nauce, indywidualnego planu studiów i programu nauczania. Student ma możliwość realizacji przyznanego uprawnienia pod nadzorem wyznaczonego opiekuna naukowego. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili jednak, że nie znają oni przypadku, aby student korzystał z tej instytucji regulaminowej.

Studenci na ocenianym kierunku studiów mają możliwość wyboru wykładów fakultatywnych. Ponadto należy podkreślić, że na wizytowanym kierunku studiów prowadzone są wszystkie oferowane kandydatom na studia specjalności, nawet pomimo zmniejszającej się liczby studentów.

Na pozytywną ocenę zasługują organizacja dla studentów dodatkowych, bezpłatnych zajęć i warsztatów nieobjętych programem studiów. Studenci biorą też udział w wizytach studyjnych w instytucjach, których działalność związana jest z ocenianym kierunkiem studiów jak np. Giełda Papierów Wartościowych.

Odpowiednio skonstruowany system punktów ECTS pozwala również na indywidualizację kształcenia w ramach międzyuczelnianej oraz międzynarodowej wymiany studentów, którzy jednak nie są nimi zainteresowani. Częściowo wynika to z faktu, że kształcenie odbywa się na studiach niestacjonarnych, a studenci obawiają się potencjalnej utraty miejsca pracy z powodów długich, semestralnych wyjazdów poza miejsce zamieszkania, a także z tego, że studenci nie znają oferty w ramach programu ERASMUS. Władze Uczelni powinny podjąć bardziej aktywne działania na rzecz aktywizacji międzynarodowej wymiany studentów.

Na ocenianym kierunku studiów studiuje pięciu studentów niepełnosprawnych w tym dwóch studentów niepełnosprawnych ruchowo. Ze względu na małą liczbę studentów niepełnosprawnych Uczelnia zapewnia im pomoc w sposób nie zinstytucjonalizowany ale skuteczny. Za pomoc i współpracę ze studentami niepełnosprawnymi odpowiedzialny jest pracownik dziekanatu. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na przyznanie indywidualnej organizacji studiów, już od pierwszego roku studiów.

3.2)

Treści programowe, formy jak również metody dydaktyczne są ze sobą odpowiednio skorelowane. W zdecydowanej większości przypadków forma prowadzenia zajęć jest dobrze dopasowana do prezentowanych treści, jednak formy zajęć dydaktycznych są relatywnie mało zróżnicowane.

Nie formułowano zaleceń.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1)

Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i odpowiedniej struktury kwalifikacji absolwenta kierunku *zarządzanie*. Sekwencja modułów: treści ogólnych, podstawowych, kierunkowych, specjalizacyjnych i specjalnościowych oraz modułu praktyki zawodowej jest prawidłowa. Również organizację procesu kształcenia należy ocenić pozytywnie, jako sprawną, elastyczną i przez to ułatwiającą studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

We wszystkich sylabusach przedmiotów znajduje się opis formy i warunków zaliczenia. Ponadto podano w nich jakie wymogi musi spełnić student, aby uzyskać określoną

ocenę. Cele kształcenia zaplanowane w ramach poszczególnych przedmiotów są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom. Mankamentem dokumentacji programu kształcenia jest brak bilansu nakładu pracy studenta, gdyż w sylabusach przedmiotów nie doprecyzowano jaka liczba punktów lub godzin pracy studenta przypada na czas poświęcony na studiowanie literatury, konsultacje z wykładowcą, przygotowywanie raportów lub prezentacji, przygotowanie się do egzaminu lub zaliczenia i inne aktywności. Korekta sylabusów przedmiotów powinna zatem obejmować nie tylko określenie przedmiotowych efektów kształcenia (por. punkt 2.2), ale także sporządzenie bilansów nakładu pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów.

Uczelnia umożliwia studentom indywidualizację programu studiów. W ramach indywidualizacji procesu kształcenia Władze Uczelni powinny podjąć bardziej aktywne działania w zakresie popularyzacji programów międzynarodowych umożliwiających wymianę młodzieży akademickiej. Na pozytywną ocenę zasługuje system indywidualnej opieki dydaktycznej nad studentami niepełnosprawnymi. Uczelnia zapewnia możliwość wyboru zajęć oraz organizuje bezpłatne zajęcia dodatkowe, nieobjęte programem kształcenia.

Studenci pozytywnie ocenili konstrukcję planu zajęć. System praktyk studenckich na ocenianym kierunku jest zorganizowany prawidłowo. Uczelnia weryfikuje w sposób kompleksowy efekty kształcenia uzyskiwane przez studentów na praktykach. Studenci mają możliwość indywidualizacji organizacji studiów.

3.2)

Treści programowe i stosowane metody dydaktyczne, są właściwie dobrane i umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i kierunkowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku *zarządzanie*. Trzeba jednak podkreślić, że brak wyraźnego określenia efektów szczegółowych w ramach poszczególnych przedmiotów, uniemożliwia jednoznaczną ocenę dopasowania treści kształcenia do zakładanych efektów specjalnościowych. Doprecyzowanie zatem efektów szczegółowych jest pilnym zadaniem władz Uczelni.

4.1)

Liczba osób i struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów odpowiada generalnie potrzebom wynikającym z zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia prowadzi dodatkowo, poza pracownikami przedstawionymi do minimum kadrowego 38 osób, w tym sześć osób to samodzielni pracownicy nauki (cztery osoby posiadają stopnie dr habilitowanego w zakresie nauk ekonomicznych). Pozostałe osoby to doktorzy nauk ekonomicznych (14 pracowników) oraz doktorzy nauk prawnych, nauk humanistycznych lub wojskowych oraz osiem osób z tytułem magistra.

Kadra tworząca minimum kadrowe (9 osób) posiada dorobek naukowy w dyscyplinach nauki o zarządzaniu oraz ekonomii odpowiadający zakładanym efektom kształcenia dla ocenianego kierunku. Pozostali pracownicy naukowo-dydaktyczni co do ich liczby i struktury ich kwalifikacji zostali dobrani odpowiednio dla osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia wskazanemu dla tego kierunku, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku – zgodnie z wymaganiami określonymi w §

12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej w Warszawie na Wydziale Zarządzania, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2013 r..

Siedem osób (samodzielnych nauczycieli akademickich) zostało zatrudnionych w Uczelni na stanowiskach (profesora) niezgodnych z wymaganiami określonymi w art. 110 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Ponadto z umów o pracę zawartych z nauczycielami akademickimi nie wynika, iż Uczelnia stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy w rozumieniu przepisów ustawy, zgodnie z zapisami art. 119 ust. 1 pkt. 3 ustawy, co w przypadku prowadzenia kształcenia na studiach drugiego stopnia jest warunkiem niezbędnym do wypełnienia wymogów określonych w § 13 ust. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w art. 112a ust. 1 i 2 ustawy.

Wszystkie osoby zatrudnione są w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymogami § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Prawie wszystkie (13 osób) wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *zarządzanie*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia. *Wymagań w tym zakresie nie spełnia 1 osoba (samodzielny nauczyciel akademicki).*

W dniu 25 sierpnia 2014 r. (tj. przed przygotowaniem ostatecznej wersji raportu z wizytacji) Uczelnia przekazała do Biura PKA informacje dotycząca zatrudnienia od dnia 1 września 2014 r. 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego oraz 2 doktorów.

Nie przedstawiono jednak wykazu zajęć dydaktycznych jakie osoby te będą prowadziły a także ich wymiaru godzinowego.

Analiza merytoryczna tej dokumentacji wskazuje, iż zgłoszone dodatkowo osoby, proponowane jako minimum kadrowe posiadają odpowiednie kwalifikacje naukowe w dyscyplinach nauki o zarządzaniu oraz ekonomia.

Kierunek *zarządzanie* został przyporządkowany w Raporcie samooceny do obszaru nauk społecznych dziedziny nauk ekonomicznych i dwóch dyscyplin: dyscyplina wiodąca: nauki o zarządzaniu; dyscyplina dodatkowa (uzupełniająca) ekonomia.

Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa musi uwzględniać zatem posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych w dyscyplinach nauki o zarządzaniu oraz ekonomia. Analiza dorobku naukowego osób zgłoszonych do minimum kadrowego wskazuje na możliwość zaliczenia do minimum kadrowego dla studiów I stopnia nauczycieli akademickich:

- 3 nauczycieli akademickich ze tytułem profesora dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia
- 3 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora habilitowanego posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia;
- 3 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia; (Gajda, Woźniak, Szewczak)
-

Biorąc pod uwagę merytoryczne wymogi związane z posiadaniem minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kierunku studiów na poziomie I stopnia należy stwierdzić, iż są one spełnione. Uczelnia powinna niezwłocznie dokonać korekt umów o pracę. Umowy powinny zawierać bowiem informację, o zatrudnieniu na stanowiskach zgodnych z art. 110 ust. 1 ustawy, a także czy Uczelnia stanowi dla pracownika podstawowe czy dodatkowe miejsce pracy w rozmienu przepisów ustawy, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 119 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Analiza dorobku naukowego osób zgłoszonych do minimum kadrowego wskazuje na możliwość zaliczenia do minimum kadrowego dla studiów II stopnia nauczycieli akademickich:

- 2 nauczycieli akademickich ze tytułem profesora dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia
- 2 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora habilitowanego posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia;
- 3 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub ekonomia.

Analiza dorobku naukowego osób zgłoszonych dodatkowo w dniu 25 sierpnia 2014 r. do minimum kadrowego wskazuje na możliwość zaliczenia do minimum kadrowego dla studiów II stopnia:

- 1 nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora habilitowanego posiadającego dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub/i ekonomia;
- 2 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu lub/i ekonomia.

Jednak osoby te nie mogą być zaliczone do minimum kadrowego ze względu na brak informacji o zakresie merytorycznym i liczbie godzin prowadzonych zajęć. A zatem do spełnienia wymogów minimum kadrowego na studiach II stopnia brakuje 2 pracowników samodzielnych i 3 doktorów. Rozszerzenie składu minimum o osoby zgłoszone w dniu 25.08.br zmniejszyłoby ten niedobór, brakowałoby jednak nadal 1 pracownika samodzielnego i 1 doktora.

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego w Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej w Warszawie w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny, bowiem wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby zatrudnione zostały na czas nieokreślony.

Dla 14 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest (lub będzie) podstawowym miejscem pracy, zaś dla 2 osób – dodatkowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowy o pracę wymagają korekt.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1: 9 na I stopniu studiów, co spełnia wymagania określone w § 17 pkt. 1 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku na II stopniu studiów nie może być oceniony, ponieważ nie spełnione są wymagania dotyczące minimum kadrowego.

Obsada zajęć na I stopniu oraz na II stopniu jest na dany rok akademicki regulowana odpowiednim zarządzeniem Rektora (nr 5 -2010/2011, nr 4 -2011/2012, nr 6 – 2012/2013, nr 6 – 2013/2014). Zajęcia są przydzielane zgodnie z następującymi zasadami: wykłady

prowadzą samodzielnie pracownicy nauki lub adiunkci, ćwiczenia prowadzą adiunkci lub asystenci.

Obsadę seminariów magisterskich oraz licencjackich regulują zarządzenia Rektora: nr2 2009/2010, nr1 – 2010/2011, nr 5 -2011/2012, nr 4 2012/2013, nr 4 2013/2014 . Seminaria na studiach magisterskich prowadzą profesorowie zwyczajni (6 osób) i profesorowie nadzwyczajni (4 osoby). Na studiach niestacjonarnych seminaria prowadzą adiunkci. Obsadę komisji ds. przeprowadzenia egzaminów magisterskich oraz licencjackich również regulują odpowiednie zarządzenia Rektora. Komisje ds. przeprowadzania obron powoływane są każdorazowo odpowiednim zarządzeniem Rektora (nr 5, 21 – 2009/2010, nr 4, 21 – 2010/2011, nr 2, 25 – 2011/2012, nr 5, 32 2012/2013, nr 5 – 2013/2014, nr 26- 2013/2014)

Generalnie obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa, jednakże występują pewne uchybienia. Przykładowo nauczyciel akademicki prowadzący badania i publikujący w obszarze wiedzy związanej z ekonomią oprócz przedmiotów z tej dyscypliny prowadzi przedmiot socjologia procesów decyzyjnych. Nauczyciel specjalizujący się zagadnieniach zarządzania w turystyce prowadzi: Makroekonomię oraz Zarządzanie logistyczną obsługą klienta. Nauczyciel, którego specjalnością naukową jest zarządzanie w organizacji prowadzi między innymi przedmioty: Rynki finansowe i kapitałowe.

W Uczelni nie są prowadzone zajęcia na odległość.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Generalnie ocena sposobu prowadzenia zajęć i przekazywanych w ich ramach treści jest pozytywna. Wykłady były wspomagane prezentacjami multimedialnymi a wykładowcy starali się aktywizować studentów. W jednej z sal pewnym utrudnieniem było nagłośnienie. Na części zajęć odbywały się już egzaminy i zaliczenia. Zespół Oceniający miał okazję zapoznać się z formami weryfikacji efektów kształcenia i treściami merytorycznymi stawianych studentom wymagań. Ich tematyka oraz formy weryfikacji kompetencji studentów były zgodne z przedstawionymi w sylabusach przedmiotów.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. Zgodnie z Raportem samooceny Jednostka kładzie szczególny nacisk na pozyskanie własnej kadry. Jako pozytywny efekt prowadzonej polityki kadrowej można wskazać, iż już obecnie Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy dla 3 adiunktów z minimum kadrowego. W dniu 28 sierpnia 2013r. jeden z adiunktów, zatrudniony w WSZ-SW, złożył wniosek do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o wszczęcie postępowania habilitacyjnego. Wniosek został przesłany przez CK do Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (postępowanie w toku). Stwierdza się, iż podstawą doboru kadry jest pozytywna ocena zgodności profilu naukowego z dziedziną i dyscypliną, w jakiej kształci Warszawska Szkoła Zarządzania - Szkoła Wyższa w Warszawie.

W trakcie wizytacji problematyka rozwoju pracowników naukowych była przedmiotem rozmów członków Zespołu Oceniającego prowadzonych z Rektorem Uczelni. Na tej podstawie można stwierdzić, iż rozwój pracowników wspierany jest poprzez dofinansowanie badań naukowych pozwalających na rozwój ocenianego kierunku studiów. Odpowiednie zarządzenia Rektora regulują ten obszar działań Uczelni (por. dalej, spotkanie z nauczycielami akademickimi).

W spotkaniu uczestniczyło 10 nauczycieli akademickich. Przewodnicząca przedstawiła skład ZO i jego zadania. Dyskutowano o wielu problemach, a spotkanie rozpoczęło od sformułowanego przez Przewodniczącą ZO pytania o wsparcie Uczelni dla rozwoju naukowego pracowników.

Pracownicy wskazali na wsparcie finansowe ze strony Uczelni w podejmowanych przez nich przedsięwzięciach naukowych, takich jak konferencje (udział z referatem). Uczelnia finansuje również w ustalonym zakresie procedury habilitacyjne podejmując zobowiązania finansowe w formie umowy z pracownikiem. Obecnie jest prowadzone, jak wspomiano, jedno postępowanie habilitacyjne. Przedmiotem dyskusji był również zakres i ocena prac badawczych prowadzonych przez nauczycieli akademickich Szkoły, bowiem podejmowane prace badawcze i przygotowywane w Uczelni publikacje nie mają zewnętrznych recenzji. Ze względu na to, że Uczelnia prowadzi studia II stopnia Zespół Oceniający wskazał, że należy zwiększyć rangę badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich.

Wiele miejsca poświęcono podczas dyskusji problemom niżu demograficznego i w związku z tym ograniczeniem popytu edukacyjnego. Widoczne było ogromne zaangażowanie nauczycieli akademickich w poszukiwaniu dróg pozyskiwania studentów i dostosowywanie oferty kształcenia do ich potrzeb. Rozważano przede wszystkim umiędzynarodowienie studiów w kierunku, który umożliwi pozyskanie studentów nie tylko z obszaru edukacji europejskiej.

W stosunku do roku 2004, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie*, nastąpiły istotne zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 3 osoby (2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 1 doktor), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2004.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego (*ocena: studia I stopnia w pełni; studia II stopnia niedostatecznie*)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba i struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów I stopnia odpowiada generalnie potrzebom wynikającym z zakładanych efektów kształcenia.

4.2) Generalnie obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Jednakże w tym obszarze występują pewne uchybienia.

Biorąc pod uwagę prawne wymogi związane z posiadaniem minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kierunku studiów na poziomie I stopnia należy stwierdzić, iż są one spełnione.

Biorąc pod uwagę prawne wymogi związane z posiadaniem minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kierunku studiów na poziomie II stopnia należy stwierdzić, iż nie są one spełnione (zaliczono do minimum kadrowego 4 samodzielnych pracowników zatem 2 brakuje, zaliczono do minimum kadrowego 3 doktorów zatem 3 brakuje).

4.3) Politykę kadrową oraz działania wspierające rozwój naukowy kadry należy ocenić z ostrożnością. O jej słabości świadczy mała aktywność naukowa. Uniemożliwiła ona zaliczenie w poczet minimum kadrowego 3 pracowników. Stanowczo pozytywnie należy ocenić działania na rzecz rozwoju kadry, których efektem jest wsparcie przy uzyskiwaniu stopni naukowych. Jako pozytywny efekt prowadzonej polityki kadrowej

można wskazać, iż już obecnie na pierwszym etapie w minimum kadrowym jest 3 adiunktów.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych.

Uczelnia posiada siedzibę w zabytkowym obiekcie w dzielnicy Wola, w centrum miasta. Jest to pałacyk wybudowany przed I Wojną Światową. Budynek oraz wszystkie pomieszczenia zostały poddane gruntownej przebudowie i adaptacji na cele edukacyjne. Przedstawiono do wglądu akt notarialny z dnia 02.03.2001 będący umową dzierżawy działki zabudowanej na okres do 31 grudnia 2030 r. Łączna powierzchnia budynku wynosi 2700m². Uczelnia posiada jedną salę wykładową na 120 studentów oraz dodatkowo 14 sal wykładowych o zróżnicowanym metrażu. Trzy sale 40-80 osobowe wyposażone multimedialnie i nagłośnione, tak jak aula, znajdują się na parterze. W budynku znajduje się 8 sal 18-32 osobowych oraz 3 sale 10-12 osobowych. W tych salach instalowane są laptopy, przenośne rzutniki multimedialne, ekrany, rzutniki do slajdów ułatwiające prowadzenie zajęć. Uczelnia posiada dwie sale komputerowe wyposażone w laptopy. W jednej z sal znajduje się serwer ułatwiający prowadzenie specjalistycznych zajęć informatycznych. W Bibliotece znajdują się dwa ogólnodostępne komputery z opcją Internetu i możliwością drukowania. W budynku zainstalowana jest bezprzewodowa sieć Wi-Fi.

Na terenie budynku zlokalizowano punkt gastronomiczny, w którym studenci mogą zaopatrzyć się w kanapki i napoje.

Biorąc pod uwagę wymogi wynikające z zakładanych efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie* oraz aktualną liczbę studentów można jednoznacznie stwierdzić, iż liczba, wielkość oraz podstawowe wyposażenie sal dydaktycznych odpowiadają potrzebom kształcenia na ocenianym kierunku.

Uczelnia posiada we własnych pomieszczeniach Bibliotekę (ponad 8 tys. woluminów). W trakcie wizytacji analizie poddano zgodność posiadanych własnych zasobów bibliotecznych z literaturą zalecaną dla studentów w kartach przedmiotów. Wiele pozycji zgadza się z zaleconymi przez wykładowców. Jednocześnie jednak okazało się, iż w zasobach bibliotecznych znajdują się inne niż zalecane pozycje dotyczące zagadnień omawianych w toku realizacji programu studiów co oznacza pewną **niezgodność dostępnych zasobów bibliotecznych w stosunku do zalecanej literatury z poszczególnych przedmiotów**.

Studenci mogą dodatkowo korzystać z bieżącej prenumeraty czasopism: „Przegląd organizacji”; „Personel i zarządzanie” oraz „Zarządzanie jakością”.

W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna Uczelni jest na bardzo dobrym poziomie. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe są dobrze wyposażone, w większości znajduje się sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji oraz dodatkowo, w większych salach wykładowych znajduje się nagłośnienie. Studenci ocenili stan techniczny budynków jako dobry i pozwalający w pełni na realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia zadbała również o dostęp dla studentów do internetu bezprzewodowego. Studenci pozytywnie ocenili jego działanie. Uczelnia ponadto udostępniła studentom w

czytelni kilka stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, z których mogą korzystać podczas przerw między zajęciami.

Studenci korzystają z zasobów Biblioteki. W ich opinii Biblioteka jest bardzo dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, co pozostaje w pewnej niezgodności z analizami przeprowadzonymi przez Zespół Oceniający. Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że większość źródeł mogą znaleźć w Bibliotece Uczelni. W Uczelni działa system informatyczno-biblioteczny umożliwiający łatwe wyszukiwanie niezbędnych pozycji. Studenci zostali przeszkoleni z jego korzystania, dlatego bardzo dobrze radzą sobie z jego obsługą. Godziny otwarcia Biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów, chcących z niej skorzystać w czasie zjazdu. W soboty i w niedziele biblioteka jest otwarta aż do 21.00. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników Biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji.

Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelni jest dla nich wystarczająca, a miejsce przeznaczone na czytelnię, w ich ocenie, dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia

Studenci podkreślili, że Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne poprzez wystawianie odpowiednich skierowań, co zasługuje na pozytywną ocenę. Ze względu na specyfikę studiów wachlarz instytucji, w których studenci odbywają praktyki jest bardzo szeroki, są to głównie banki, urzędy administracji publicznej oraz prywatne przedsiębiorstwa. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że opiekun praktyk dokładnie analizuje prawidłowość doboru miejsc odbywania praktyki przez studenta przed wystawieniem skierowania.

W budynku o historycznej przeszłości nie ma podjazdów ani windy. Uczelnia posiada specjalny wózek wspomagany elektrycznie dla transportowania osoby niepełnosprawnej po schodach wejściowych do budynku, dodatkowo w budynku znajduje się toaleta dla osób niepełnosprawnych.

Dla grup, w których znajduje się student niepełnosprawny, Uczelnia organizuje zajęcia na parterze. Studenci z niepełnosprawnością ruchową mają możliwość swobodnego dostępu do gabinetu Dziekana jak również do sekretariatu ds. studenckich, które to pomieszczenia znajdują się na parterze.

Podsumowując, przystosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych należy ocenić jako niewystarczające. Niemniej jednak podkreślić należy, że Uczelnia w miarę swoich możliwości stara się umożliwić osobom niepełnosprawnym studiowanie w komfortowych warunkach. Rektor WSZ-SW wydał zarządzenie nr 20 – 2012/2013 z dnia 3 grudnia 2012 roku wprowadzające Regulamin sposobu wykorzystania dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Dokument ten precyzuje zasady wypożyczania sprzętu pomocniczego, np. klawiatur dla osób niedowidzących, specjalnej myszki dla osób z niepełnosprawnościami rąk, studentom posiadającym status osób niepełnosprawnych. Zaplecze infrastrukturalne Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej umożliwia kształcenie studentów niepełnosprawnych, choć w starym przedwojennym budynku trudno wyeliminować wszystkie bariery architektoniczne.

Nie formułowano uwag.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Biorąc pod uwagę wymogi wynikające z zakładanych efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie* oraz aktualną liczbę studentów można jednoznacznie stwierdzić, iż liczba, wielkość oraz podstawowe wyposażenie dydaktyczne odpowiadają potrzebom kształcenia na ocenianym kierunku.

Infrastruktura, którą dysponuje Jednostka spełnia oczekiwania studentów. Umożliwia ona w pełni studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wydział zapewnia studentom odpowiednią liczbę miejsc w salach dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili jakość bezprzewodowego dostępu do internetu. Pozytywnie przez studentów oceniona została działalność Biblioteki oraz czytelni. Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których studenci odbywają praktyki. Budynki Uczelni nie zostały w pełni dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Do obecnie występujących zastrzeżeń należy zaliczyć pewną niezgodność dostępnych zasobów bibliotecznych w stosunku do zalecanej literatury z poszczególnych przedmiotów.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

W Uczelni realizowane są przedsięwzięcia badawcze. Prowadzono projekt „Społeczna gospodarka rynkowa w Polsce – uwarunkowania, stan i perspektywy”. Zorganizowano w ramach trzy konferencje. Jak wynika z tematyki projektu realizowane zadania powstają w związku z założonymi efektami kształcenia, których część mieści się w dyscyplinie ekonomia.

Pod kierownictwem jednego z adiunktów czteroosobowy zespół badawczy realizował dwa tematy: „Profile kultury organizacji, na przykładzie wybranych przedsiębiorstw” oraz „Analiza i ocena systemów utrzymania ruchu w przedsiębiorstwach przemysłowych, na podstawie wybranych przedsiębiorstw” (Zarządzenie 22- 2012/2013). W badaniu „Profile kultury organizacji, na przykładzie wybranych przedsiębiorstw” podjęto badanie ankietowe a następnie złożono raport (38 stron). Wprowadzenie obejmuje metodologię badań (6 stron), a pozostałą zawartość raportu stanowią wykresy ilustrujące wyniki prowadzonych badań ankietowych. Na interpretację oraz podsumowanie przeznaczono końcowe dwie strony. Literatura obejmuje 13 pozycji zwartych. Badanie nie posiada recenzji. W czerwcu 2014 przedstawiono sprawozdanie z realizacji drugiego tematu (44 strony). Stwierdzono, że dokonano analizy ankiet przeprowadzonych w 2012 roku. Zawartość opracowania stanowią studia literaturowe. Stwierdzono, że wyniki badań wykorzystano w monografii, której autorem jest pracownik Uczelni znajdujący się w minimum kadrowym. Konkludując realizowana tematyka ma bezpośredni związek z założonymi dla kierunku efektami kształcenia i ponadto została wykorzystana w ramach badań własnych. Realizowany temat w ramach badań własnych pt. „Autonomiczne i prospołeczne systemy finansowe” pośrednio także wiąże się kierunkiem *zarządzanie*.

Dobrze byłoby, aby opracowania końcowe opatrzone były dyskusją naukową w postaci zewnętrznych recenzji prowadzonych badań i wszystkich wydawnictw Uczelni.

Analiza przedstawionych propozycji specjalności wyraźnie wskazuje na ich związek z prowadzonymi badaniami, m.in. Zarządzanie przedsiębiorstwem, Zarządzanie finansami czy też Coachung. Warto dodać, że problematyka badań przekłada się także na tematykę prac dyplomowych. Zespół Oceniający zwrócił uwagę na ciekawe i zachęcające do studiów tytuły, które m.in. związane są badaniami prowadzonymi w pierwszym z wymienionych projektów (np. „Assesment Center a problem etyki” czy „Proces zwalczania mobbingu w przedsiębiorstwach”, por. także p. 2.4).

Konkludując prowadzone badania mają wpływ na realizowany proces dydaktyczny.

Studenci studiów drugiego stopnia w czasie spotkania z zespołem oceniającym PKA podkreślili, że nigdy nie spotkali się z propozycją wzięcia udziału w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, jednakże Uczelnia wydaje własne Zeszyty Naukowe, w których studenci mogą publikować swoje prace. Zgodnie z listą studenckich publikacji od 2005 r. studenci opublikowali swoje prace w wewnątrzuczelnianych Zeszytach Naukowych 9 razy. Publikowane w Zeszytach Naukowych artykuły, to głównie prace dyplomowe studentów ocenianego kierunku studiów. Studenci nie biorą udziału w innych zbiorowych publikacjach naukowych. Podsumowując, należy pozytywnie odnotować zainteresowanie studentów potrzebami rozwijania swoich zainteresowań wymagających wykroczenia poza dydaktykę.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Raporcie Samooceny na ocenianym kierunku działa jedno koło naukowe - Koło Studenckiego Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierowania. Uczelnia w czasie wizytacji nie przedstawiła jednak dowodów na działalność tego Koła. W szczególności nie było możliwe spotkanie z jego członkami. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA w ogóle nie wiedzieli o istnieniu Koła. Świadczy to o tym, że Koło naukowe nie posiada członków i nie prowadzi faktycznej działalności choć zostało powołane.

Uczelnia nie prowadzi stałej współpracy realizowanej w ramach umów z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego oddziałującej na proces dydaktyczny. Jak wspomniano jednak współpracuje z wieloma instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego i współpraca ta ma wpływ na proces dydaktyczny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego(ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Uczelnia prowadzi projekty badawcze, których tematyka bezpośrednio lub pośrednio wspomaga proces dydaktyczny na II stopniu studiów kierunku *zarządzanie*.

Uczelnia przedstawiła listę publikacji naukowych z udziałem studentów, w wydawanych przez Uczelnię Zeszytach Naukowych. Na ocenianym kierunku faktycznie nie działa jednak żadne studenckie koło naukowe.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Wymagania wstępne dla kandydatów na studia w Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej są określone w Uchwale nr 4 Senatu z dnia 27 lutego 2013. Podstawę przyjęcia na studia I stopnia na Wydziale Zarządzania stanowią wyniki egzaminu maturalnego. Rekrutacja prowadzona jest w systemie online. O przyjęcie na studia mogą ubiegać się osoby, które posiadają świadectwo dojrzałości. W uchwale tej doprecyzowano kwestie związane z limitami przyjęć, listą dokumentów, które musi złożyć kandydat na studia, zasadami rekrutacji i trybem odwoławczym.

W przypadku studiów II stopnia preferowani są absolwenci studiów licencjackich kierunku *zarządzanie*. Przyjmowani są oni bez żadnych wymogów wstępnych, natomiast w przypadku absolwentów innych kierunków Komisja Kwalifikacyjna nakazuje kandydatom uzupełnienie różnic programowych. Indywidualne decyzje w tych sprawach podejmuje Dziekan. Zawsze jednak w takiej sytuacji zachodzi obawa, że taki sposób rekrutacji uniemożliwi osiągnięcie tych spośród zakładanych efektów kształcenia, które bazują na posiadaniu niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych w trakcie studiów I stopnia. Może tworzyć to sytuację, w której potencjalni kandydaci nie będą posiadali wiedzy i umiejętności w obszarze kształcenia nauk społecznych oraz w dziedzinach

wiedzy, do których przyporządkowano kierunek, a których opanowanie jest niezbędne, aby osiągnąć efekty kształcenia przewidziane dla studiów II stopnia w obszarze nauk społecznych.

Większość osób rekrutujących się na studia to osoby, które pracują zawodowo i posiadają podstawową wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji. Wybierany przez nie kierunek poszerza ich dotychczasową wiedzę oraz umożliwia zdobywanie dodatkowych umiejętności. Spadek liczby rekrutowanych studentów umożliwił lepsze dostosowanie sal wykładowych do wielkości grup zajęciowych. Liczba przyjętych na studia kandydatów jest adekwatna do potencjału i infrastruktury dydaktycznej Uczelni.

Reasumując, przyjęte regulacje są zgodne z prawem i powszechnie stosowanymi praktykami w środowisku akademickim.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że wstęp na studia na ocenianym kierunku jest wolny. O przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Jedynym warunkiem rozpoczęcia studiów I stopnia jest zdany egzamin maturalny. Wewnętrzne regulacje dotyczące rekrutacji na studia nie zawierają rozwiązań dyskryminujących określoną grupę kandydatów. W przypadku studiów II stopnia preferowani są absolwenci studiów licencjackich kierunku *zarządzanie*.

7.2)

Nakład pracy studenta i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został określony w sylabusach przedmiotów. Jak wskazuje Uczelnia system ECTS w Warszawskiej Szkole Zarządzania - Szkole Wyższej został opracowany przy założeniu, że powinien odzwierciedlać szacunkowy nakład pracy średnio uzdolnionego studenta na przeciętne opanowanie wiedzy z każdego przedmiotu przewidzianego programem nauczania. Przyjęto również założenie, że 25 godzin pracy studenta stanowi równowartość 1 punktu ECTS. Przy szacowaniu nakładów pracy studenta uwzględniono:

- liczbę godzin kontaktowych z podziałem na wykłady i zajęcia o charakterze praktycznym (ćwiczenia, konwersatoria, seminaria),
- średni czas przygotowania do zajęć z podziałem na wykłady i zajęcia o charakterze praktycznym (ćwiczenia, konwersatoria, seminaria),
- przeciętny czas przygotowania do zaliczenia lub egzaminu z podziałem na wykłady i zajęcia o charakterze praktycznym (ćwiczenia, konwersatoria, seminaria).

W ramach testowania prawidłowości wyceny nakładów pracy studentów zrealizowano badania ankietowe na grupie 27 studentów II i III roku.

O ile całkowita wycena nakładu pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów nie budzi zastrzeżeń, to z sylabusów przedmiotów nie wynika jaka jest struktura bilansu tego nakładu. Przykładowo jeżeli przedmiot został wyceniony na 8 punktów ECTS, to jaka część z nich przypada na:

- udział w wykładach;
- samodzielne studiowanie tematyki wykładów;
- udział w ćwiczeniach;
- samodzielne przygotowanie do ćwiczeń;
- udział w konsultacjach;
- wykonanie projektów zaliczeniowych;
- przygotowanie do egzaminu i udział w egzaminie.

Organizacja procesu kształcenia skierowana jest na motywowanie studentów do systematycznej nauki w trakcie całych studiów. Skłania do tego objęcie wszystkich przedmiotów egzaminami bądź zaliczeniami, a w szczególności kontrolowanie i ocenianie aktywności studentów w ramach ćwiczeń, przeprowadzanie kolokwii, sprawdzianów i innych form sprawdzania wiedzy w trakcie semestru.

Standardowe warunki zaliczania przedmiotów określa Regulamin Studiów. Przepisy aktualnie obowiązującego Regulaminu studiów wyższych Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej zostały przyjęte uchwałą Senatu nr 3 z dnia 22 lutego 2012 roku.

Plan studiów przewiduje, że wszystkie przedmioty kończą się egzaminem bądź zaliczeniem. Liczba egzaminów jest prawidłowa i wynosi na studiach pierwszego stopnia 19, a więc przeciętnie 6 egzaminów w ciągu roku. Z kolei na studiach II stopnia studenci zdają w trakcie 4 sesji 13 egzaminów. Forma i warunki zaliczenia każdego przedmiotu określone są w jego sylabusie. Są one zróżnicowane i z reguły dostosowane do charakteru danego przedmiotu. Analiza prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych pozwala na konstatację, że system oceniania studentów funkcjonuje poprawnie.

Każdy nauczyciel akademicki jest uprawniony do samodzielnego określenia zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia, które jednak muszą być zgodne z ogólnymi zasadami wynikającymi z Regulaminu Studiów. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o zakresie obowiązującego materiału oraz o formie i zasadach zaliczenia kursu. W opinii studentów prowadzący zajęcia przestrzegają przyjętych przez siebie kryteriów zaliczeń, które odnoszą się do przedstawionego na zajęciach materiału. W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku pozwalają na weryfikację nie tylko zdobytej wiedzy, ale również umiejętności. Zdaniem studentów zawsze są oni oceniani obiektywnie, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej, a prowadzący zajęcia na ich prośbę tłumaczą szczegółowo jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, żeby zaliczyć egzamin w terminie poprawkowym. Studenci bardzo często korzystają z tej możliwości.

Podsumowując, należy stwierdzić, że system oceny osiągnięć studentów na ocenianym kierunku studiów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

7.3)

Należy stwierdzić, iż w Uczelni nie funkcjonuje wymiana studentów. Nie stworzono możliwości podjęcia działań wspierających mobilność studentów tak w kraju jak i za granicą, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS.

Uczelnia nie informuje studentów na temat systemu punktów ECTS. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie wiedzieli jaka jest ich funkcja, m.in. w zakresie wymiany studenckiej. Wynika to przede wszystkim z braków w polityce informacyjnej Uczelni. Fakt niezaangażowania studentów w żaden program wymian studenckich jest spowodowany jednak przede wszystkim prowadzeniem studiów wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Studenci nie są zainteresowani w uczestnictwie w wymianach, ze względu na pracę zawodową lub inne obowiązki.

Brak jest współpracy międzynarodowej.

7.4)

Z opinii studentów wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas odbywania zajęć jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że prowadzący zajęcia mają wyznaczone w czasie zjazdu godziny konsultacji dla studentów.

Studenci w odpowiedzi na pytanie o rozkład sesji egzaminacyjnej stwierdzili, że bardzo rzadko zdarza im się zdawać więcej niż jeden egzamin w jednym dniu. Ponadto ocenili oni pozytywnie organizację sesji egzaminacyjnej. Podkreślili także, że sprawna organizacja sesji wynika głównie z organizowania przez Uczelnię przedterminowych egzaminów.

Studenci na ocenianym kierunku studiów mają możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej. Mogą też samodzielnie zaproponować temat swojej pracy. Grupy seminaryjne na wizytowanym kierunku nie są liczne, nie przekraczają średnio 15 osób.

Studenci bardzo pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni żadnych problemów z załatwieniem spraw administracyjnych.

Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że mają łatwy dostęp do Dziekana Wydziału również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Dziekan pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że bardzo często zdarza im się analizować sylabusy poszczególnych kursów, które otrzymują od prowadzących zajęcia. Z ich analizy wynika, że zostały one opracowane w sposób rzetelny i jednocześnie przystępny, co pozwala zainteresowanym studentom na swobodne z nich korzystanie. Studenci znajdują w sylabusach kursów przede wszystkim informacje na temat efektów kształcenia oraz wymaganej literatury przedmiotu. Pozytywnie należy odnieść się do umieszczenia w sylabusach szczegółowego opisu metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia, przez co studenci mają możliwość znalezienia istotnych dla nich informacji na temat wymagań egzaminacyjnych oraz samej formy egzaminu lub zaliczenia. Podkreślić należy, że w karty przedmiotów zostały przygotowane w sposób rzetelny i dokładny.

Uczelnia przedstawiła sylabusy wszystkich przedmiotów przewidzianych programami studiów. Zawarto w nich informacje o przedmiocie, celach kształcenia, realizowanych kierunkowych efektach kształcenia i sposobie weryfikacji ich osiągnięcia, tematyce zajęć, warunkach zaliczenia przedmiotu (z podziałem wymogów na ocenę dostateczną, dostateczną plus, dobrą, dobrą plus i bardzo dobrą) oraz wykaz aktualnej literatury podstawowej i uzupełniającej. We wszystkich sylabusach przywołano kierunkowe efekty kształcenia, nie określając jednak efektów przedmiotowych. Takie ujęcie jest zbyt ogólne i nie odzwierciedla wiedzy i umiejętności specyficznych dla danego przedmiotu oraz uniemożliwia jednoznaczną ocenę prawidłowości sposobów weryfikacji efektów kształcenia. **W sylabusach wskazano wprawdzie cele przedmiotowe, ale nie zdefiniowano ich w podziale na cele w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z określeniem sposobów weryfikacji ich osiągnięcia.**

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów nie wprowadziła dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Uczelnia faktycznie nie stosuje systemu indywidualnej opieki naukowej dla wyróżniających się studentów. Jediną formą motywacji studentów jest możliwość otrzymania stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Warto zauważyć, że w przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów, kryteriami jego otrzymania są uzyskanie wysokiej średniej ocen lub posiadanie osiągnięć naukowych, artystycznych i sportowych. Jednak regulamin nie określa katalogu przykładowych osiągnięć, a tym samym nie różnicuje ich wagi. Decyzja o zaliczeniu danego osiągnięcia pozostawiona została uznaniu Rektora lub odwoławczej komisji wydającej decyzje stypendialne, co zasługuje na ocenę negatywną. Trzeba ponadto zauważyć, że Regulamin nie określa w jaki sposób tworzy się listę rankingową. Brak tych uregulowań należy również ocenić negatywnie.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku zarządzenie Rektora WSZSW nr 9/2011-2012 z dnia 26 września 2011 r. Regulamin przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Akt ten określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy

materialnej wypłacane są zawsze terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracownika dziekanatu zajmującego się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej studentom.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Odmiennie wygląda sytuacja ze stypendium rektora dla najlepszych studentów, o czym była mowa powyżej.

Rektor i Dziekan na wniosek samorządu studenckiego przekazali swoje kompetencje do Komisji stypendialnej oraz do Odwoławczej komisji stypendialnej. Z analizy przykładowych decyzji stypendialnych wynika, że spełniają one wszystkie wymagania formalne stawiane przez art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym szczegółowe uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, co należy ocenić pozytywnie.

Samorząd studencki WSZSW wyraził na piśmie swoją pozytywną opinię w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, co należy ocenić pozytywnie. Relacja przedstawicieli samorządu oraz pracownika Dziekanatu będącego jednocześnie przewodniczącym komisji stypendialnej potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia nie są jednak w żaden sposób udokumentowane. Zaleca się Uczelni przygotowanie i gromadzenie pisemnej dokumentacji dotyczącej środków z budżetu państwa przeznaczonych na pomoc materialną dla studentów.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa Regulamin opłat za studia na WSZSW na rok akademicki 2013/2014 wydany w formie zarządzenia Rektora nr 23-2013/2013 z dnia 1 kwietnia 2013 r. Uczelnia nie pobiera od studentów dodatkowych opłat wprost zabronionych przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wizytowana Uczelnia pobiera od studentów dodatkowe opłaty administracyjne tj. opłatę za wznowienie studiów, za jednorazowe konsultacje z promotorem w trakcie pisania pracy dyplomowej (560 zł na studiach I stopnia i 640 zł na studiach II stopnia), za nieterminowe złożenie indeksu oraz za przesunięcie terminu na złożenie pracy dyplomowej. Szczególnie niepokojące jest naliczenia opłat za konsultacje z promotorem, które to konsultacje powinny mieć miejsce w czasie seminarium dyplomowego określonego przez program kształcenia.

Warunki studiowania w WSZSW określa każdorazowo „umowa określająca warunki odpłatności za studia I stopnia”. Umowa określa prawa i obowiązki studenta. Wzorzec umowy nie zawiera klauzul analogicznych do uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, co należy ocenić pozytywnie. Umowa nie określa jednak bezpośrednio wysokości opłat dodatkowych, tylko odsyła do przywołanego powyżej Regulaminu opłat za studia, przez co studenci rozpoczynający studia nie mają pełnej informacji na temat wysokości opłat dodatkowych, które mogą być zmienione poprzez wydanie nowego zarządzenia, co należy ocenić negatywnie.

W Uczelni działa Samorząd studencki, którego struktury i zasady działania określa wewnętrzny regulamin. Samorząd studencki nie posiada własnego przyznanego przez Uczelnię budżetu. Może on natomiast składać wnioski o dofinansowanie projektów do Rektora.

Na pytanie o ocenę własnej aktywności wśród studentów przedstawiciele Samorządu stwierdzili, że jest ona niewielka. W szczególności Samorząd studencki angażuje się w projekty o charakterze integracyjnym. Przedstawiciele samorządu studenckiego ocenili współpracę z władzami Uczelni jako bardzo dobrą i prowadzącą w większości przypadków do porozumienia, co należy ocenić pozytywnie. Uczelnia nie zadbała o wydzielenie dla samorządu studenckiego jego siedziby w budynku Uczelni. Przedstawiciele Samorządu

potwierdzili jednak, że mogą oni korzystać w miarę potrzeby z infrastruktury Uczelni, a siedziba nie jest im potrzebna do prowadzenia działalności.

Z relacji studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wynika, że są oni zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Zarówno studenci jak i przedstawiciele Samorządu studenckiego potwierdzili, że mają możliwość przedstawiania władzom Uczelni swojego stanowiska w sprawach studenckich. Każdy student może zwrócić się ze swoją indywidualną sprawą do Dziekana. Wnioski, jeśli są racjonalnie uargumentowane, spotykają się z odpowiednią reakcją władz Uczelni, co zasługuje na pozytywną ocenę.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci jako mocne strony procesu kształcenia wskazywali przede wszystkim obiektywne kryteria oceniania, dostępność prowadzących zajęcia, sprawną pracę jednostek administracyjnych oraz różnorodność form prowadzonych zajęć. Wśród słabszych stron studenci podkreślili wysokość świadczeń stypendialnych oraz pobieranie dodatkowych opłat administracyjnych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1)

Przedstawione zasady rekrutacji nie odbiegają od obowiązujących standardów. W prawidłowo prowadzonej dokumentacji znajdują się uchwały rekrutacyjne określające warunki i tryb naboru studentów na studia I i II stopnia.

7.2)

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się głównie poprzez bieżące weryfikowanie postępów w nauce. Zaliczenia przedmiotów nieobjętych egzaminem odbywają się na różnych zasadach, takich jak kolokwium, projekt zaliczeniowe aktywność na zajęciach. Struktura ocen z egzaminów jest w większości przedmiotów prawidłowa.

Prowadzący zajęcia samodzielnie określają kryteria zaliczenia. W opinii studentów są oni oceniani w sposób obiektywny.

7.3)

Uczelnia nie jest zaangażowana w programy wymian międzynarodowych.

7.4)

System pomocy materialnej funkcjonuje na ocenianej Uczelni w sposób sprawny. Kryteria przyznawania świadczeń pomocy materialnej są sformułowane w sposób zrozumiały z wyjątkiem stypendium rektora dla najlepszych studentów. System opieki dydaktycznej nad studentami należy ocenić pozytywnie, szczególnie ze względu na dostępność prowadzących zajęcia. Pozytywnie należy odnieść się do funkcjonowania systemu obsługi administracyjnej studentów. Uczelnia wspiera Samorząd studencki poprzez dofinansowanie projektów oraz udostępnianie infrastruktury.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został zatwierdzony w Uchwale nr 1 Senatu z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Zarządzeniem nr 6 -2008/2009 z dnia 16 czerwca 2008 r. Rektor powołał 4 osobowy Zespół do spraw Jakości Kształcenia. W roku 2012 Rektor Zarządzeniem nr 4 – 2011/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r. dokonał zmiany w składzie zespołu do spraw Jakości Kształcenia. W zarządzaniu tym jako zadanie zespołu określono jedynie propozycje zmian i doskonalenia treści programów oraz systemu kształcenia realizowanego w Uczelni.

Przepisy dotyczące systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały określone w Zarządzeniu nr 17 – 2011/2012 Rektora z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Opis tego systemu stanowi załącznik do tego zarządzania. W dokumencie tym opisano cele i zadania systemu, który obejmuje systematyczne i kompleksowe (por. dalej p. 8.2) monitorowanie poziomu standardów akademickich (ocena kadry naukowo-dydaktycznej), monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia, ocenę zajęć dydaktycznych, monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów, ocenę mobilności studentów, uzyskiwanie opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów, uzyskiwanie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów, oraz monitorowanie karier zawodowych absolwentów. Wskazano również narzędzia służące realizacji zadań określonych w systemie. Brak jest jednak wyraźnego zapisu, dotyczącego nadzoru na systemem. Raz w roku na posiedzeniach Senatu omawiana jest problematyka dotycząca doskonalenia jakości kształcenia przedstawiana przez Uczelniany Zespół do spraw Jakości Kształcenia.

Jak wspomniano, w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia prowadzona jest systematycznie pod koniec każdego semestru ocena zajęć dydaktycznych przez studentów. Studenci mają możliwość oceny wszystkich nauczycieli akademickich, z którymi mieli zajęcia. W tej grupie interesariuszy wewnętrznych przeprowadzane są ankiety na temat oceny programów nauczania, opinii o poziomie merytorycznym wykładów, ćwiczeń i seminariów a także satysfakcji studentów ze studiów w WSZ-SW. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych wypełniana jest przez studentów w formie papierowej na ostatnich zajęciach, dzięki czemu odsetek zwrotu wypełnionych ankiet jest wysoki. Studenci mają zapewnioną możliwość wpisania swobodnego komentarza zawierającego własną opinię.

Systematycznie analizuje się motywy podjęcia studiów, jakie formy kształcenia preferują studenci, np. czy oczekują udostępniania im slajdów do prowadzonych zajęć. Badania ewaluacyjne studentów przeprowadzono po raz pierwszy w roku 2000. Są one realizowane przed sesją lub w jej trakcie. Często wyniki ogólne, podsumowujące (bez odnoszeń do konkretnych osób czy sytuacji) publikowane są w Zeszytach Naukowych WSZ-SW. Należy przyznać, że jest to unikatowe podejście świadczące o wysokim poziomie kultury organizacyjnej Uczelni i pełnej transparentności wyników ankietyzacji.

Od ubiegłego roku wykłady i ćwiczenia są systematycznie hospitowane, co dotyczy około 10 zajęć w semestrze. Arkusz hospitacji został zatwierdzony przez Władze Wydziału. Zespół Oceniający PKA miał wgląd do protokołów pohospitacyjnych.

Studenci nie mają możliwości oceny pracy sekretariatu ds. studenckich oraz Biblioteki.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu a także Rady Wydziału Zarządzania była omawiana problematyka związana z elementami funkcjonowania systemu doskonalenia jakości kształcenia. Z protokołów tych wynika, że System Zapewnienia Jakości Kształcenia generalnie działa efektywnie. Wyciągane są wnioski z przedstawionych badań ankietowych i podejmowane konkretne działania przede wszystkim w zakresie programów kształcenia (korelacji i sekwencji przedmiotów, wprowadzenie do sylabusów literatury jak i w zakresie doskonalenia samego procesu kształcenia (w tym dostosowanie metod i narzędzi dydaktycznych). Wyniki hospitacji zajęć i ankietyzacji studentów także bywają argumentem do rozstania się z

wykładowcami, którzy nie gwarantują wypełnienia standardów merytorycznych lub etycznych. Sytuacja taka miała miejsce przed dwoma laty i skutkowałą zaprzestaniem współpracy z samodzielnym pracownikiem naukowym.

Ciągle jednak efektywność systemu w obszarze formułowania efektów kształcenia jest niedostateczna, co zostało odnotowane w p. 2.1 niniejszego Raportu.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono obszerny 76-stronicowy raport „Ewaluacja pracowników dydaktycznych w opinii studentów Warszawskiej Szkoły Zarządzania – Szkoły Wyższej w roku akademickim 2012-2013. Zawiera on kompleksową analizę opinii studentów. W trakcie badań pozyskano 844 ankiety składające się z 13 pytań zamkniętych, 1 otwartego o 6 metryczkowych. Studenci oceniali wszystkich nauczycieli akademickich z którymi mieli zajęcia w danym semestrze, tj. 6 profesorów, 12 doktorów i 4 magistrów. Generalnie wykładowcy zostali ocenieni bardzo dobrze (średnia ocen od 4,27 do 4,99) z wyjątkiem dwu osób (2,78, 3,17). Lektura raportu dowodzi dbałości Władz Uczelni o jakość nauczania. Uczelnia powinna zadbać o to, aby studenci zapoznali się z tymi publikacjami, bowiem na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że nie znają tych pozycji.

Reasumując, informacje uzyskiwane drogą badań ankietowych na temat losów absolwentów na rynku pracy oraz opinii studentów na temat różnych aspektów procesu dydaktycznego służą doskonaleniu jakości kształcenia. Są bardzo ważnym źródłem wiedzy dla członków Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który na ich podstawie formułuje określone wnioski i w razie potrzeby zaleca działania naprawcze.

8.2).

Interesariusze wewnętrzni będący nauczycielami akademickimi uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia poprzez swoje zadania i obowiązki dydaktyczne oraz organizacyjne. Bezpośrednio nauczyciele akademicy uczestniczą w działaniach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia poprzez Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Studenci nie brali bezpośrednio udziału w tworzeniu nowych programów kształcenia, w ramach procesu wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Potwierdza to zarówno relacja władz Uczelni jak i przedstawiciele Samorządu studenckiego. Odpowiedni organ samorządu wyraził swoją opinię odnośnie nowego programu kształcenia w formie pisma z dnia 18 lutego 2012 r., podpisanego przez przewodniczącego samorządu studenckiego, przez co można uznać, że Uczelnia wypełniła ustawowy obowiązek uzyskania opinii samorządu studenckiego.

Należy podkreślić, że w składzie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia brak jest przedstawiciela studentów, przez co nie mają oni możliwości wpływu na poprawę jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jak wspomniano wyżej również nie przekazano im bezpośrednio informacji o wspomnianym wyżej Raporcie dotyczącym ewaluacji pracowników. Przedstawiciele Samorządu studenckiego potwierdzili, że Uczelnia nie zaproponowała im uczestnictwa w pracach Zespołu co należy ocenić negatywnie. O działalności Zespołu przedstawiciele studentów mogli dowiedzieć się tylko ze sprawozdań przedstawianych na posiedzeniach Senatu. W związku z powyższym przedstawiciele Samorządu studenckiego przyznali, że nie biorą udziału w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, ze względu na brak włączenia ich w pracę przez Uczelnię, co należy ocenić negatywnie.

Uczelnia zapewnia odpowiedni ustawowy udział studentów w składzie Senatu Uczelni. Studenci nie biorą jednak aktywnie udziału w posiedzeniach wymienionych gremiów. Studenci zaangażowani są tylko w prace komisji stypendialnych, w których zgodnie z ustawą stanowią większość.

Jak wspomniano wyżej (p. 1.2), Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co znajduje przełożenie na proces zapewnienia jakości kształcenia, przede wszystkim w sferze tworzenia koncepcji kształcenia i oceny programu studiów.

Nie były formułowane uwagi.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+/-	+	+	-	+
umiejętności	+	+/-	+	+	-	+
kompetencje społeczne	+	+/-	+	+	-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego(ocena: znacząco)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1)

W Uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został zatwierdzony uchwałą Senatu oraz zarządzeniem Rektora. Wskazano również narzędzia i procedury służące realizacji zadań określonych w systemie. Brak jest jednak wyraźnego zapisu, dotyczącego nadzoru na systemem. W odniesieniu do realizacji procesu kształcenia efekty działania systemu są widoczne w procesie podnoszenia jakości kształcenia. Niedostateczna jest jednak skuteczność działania systemu w obszarze formułowania efektów kształcenia.

8.2)

Studenci uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia poprzez badania ankietowe. Wyniki ankiet są publikowane, jednak studenci o tym nie wiedzą. Studenci uważają, że informacja zwrotna skierowana do nich po zakończeniu oceny zajęć dydaktycznych nie jest wystarczająca. Samorząd studencki wyraził pisemną opinię o programie kształcenia. Studenci nie angażują się w szersze prace na rzecz podnoszenia jakości kształcenia ze względu na brak zaangażowania ich przez Uczelnię.

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz podnoszenia jakości kształcenia. Nauczyciele akademicki realizują swoje zadania w tym względzie poprzez działania w Zespole ds. Jakości kształcenia.

9. Podsumowanie **przewodniczący z zespołem**

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe					
	studia I stopnia		X			
	studia II stopnia					X
5	Infrastruktura		X			

	dydaktyczna					
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

W zakresie możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia, rozwoju kierunku oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia Zespół Oceniający formułuje wnioski przedstawione poniżej.

- Założone efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych bezpośrednio korespondują ze strategicznymi celami Uczelni w zakresie działalności dydaktycznej.
- Interesariusze wewnętrzni będący nauczycielami akademickimi i studentami uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia w zakresie swoich zadań i obowiązków dydaktycznych oraz organizacyjnych.
- Koncepcję kształcenia przygotowaną przez Szkołę opiniowali również interesariusze rynku pracy.
- Efekty kształcenia zostały przyporządkowane do nauki o zarządzaniu, jako dyscypliny wiodącej i ekonomii, jako dyscypliny uzupełniającej, co jest rozwiązaniem właściwym.
- Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiający opracowanie systemu ich weryfikacji. Cele kształcenia zaplanowane w ramach poszczególnych przedmiotów są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom.
- System weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnorodnych form.
- Wydział Zarządzania podjął działania na rzecz monitorowania losów zawodowych absolwentów. Mają one jednak charakter pilotażowy.
- Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i odpowiedniej struktury kwalifikacji absolwenta kierunku *zarządzanie*. Nakład pracy studenta został wyceniony właściwie.
- Treści programowe i stosowane metody dydaktyczne, są właściwie dobrane i umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku *zarządzanie*.
- Liczba i struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów I stopnia odpowiada generalnie potrzebom wynikającym z zakładanych efektów kształcenia.
- Pozytywnie należy ocenić działania na rzecz rozwoju kadry, których efektem jest wsparcie przy uzyskiwaniu stopni naukowych.
- Liczba, wielkość oraz podstawowe wyposażenie dydaktyczne odpowiadają potrzebom kształcenia na ocenianym kierunku.
- Uczelnia prowadzi projekty badawcze, których tematyka bezpośrednio lub pośrednio wspomaga proces dydaktyczny na II stopniu studiów kierunku *zarządzanie*.
- System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się głównie poprzez bieżące weryfikowanie postępów w nauce.
- System pomocy materialnej funkcjonuje na ocenianej Uczelni w sposób sprawny.
- W Uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został zatwierdzony uchwałą Senatu oraz zarządzeniem Rektora. Efekty działania systemu są widoczne w realizacji procesu kształcenia.

Jednocześnie Zespół Oceniający określa obszary, w których Uczelnia powinna podjąć określone działania. Wymienione są one niżej.

- W sylabusach przedmiotów przywołano kierunkowe efekty kształcenia, nie określając efektów przedmiotowych. Takie ujęcie jest zbyt ogólne i nie odzwierciedla wiedzy i umiejętności specyficznych dla danego przedmiotu, co utrudnia studentowi identyfikację realizacji efektów kierunkowych w ramach przedmiotów.
- Efekty dla specjalności zostały przedstawione w postaci przyporządkowania efektów kierunkowych poszczególnym przedmiotom specjalnościowym. Jest to rozwiązanie mało czytelne, gdyż w ramach wszystkich specjalności realizowane są analogiczne efekty kierunkowe, choć z wykorzystaniem innych przedmiotów, z odmiennymi treściami programowymi.

Wśród zaleceń, które formułuje Zespół Oceniający, są przede wszystkim następujące:

- w zakresie polityki kadrowej należałoby podjąć określone działania motywujące pracowników do działalności naukowej, bowiem brak dorobku naukowego uniemożliwił zaliczenie do minimum kadrowego 3 pracowników Uczelni,
- Uczelnia powinna zainteresować studentów działaniami na rzecz podnoszenia jakości kształcenia, w tym obszarze mieści się także zainteresowanie studentów działalnością naukową w kołach naukowych oraz umiędzynarodowienie studiów przede wszystkim poprzez wymiany studenckie,
- zaleca się zamieszczenie sylabusów wszystkich przedmiotów przewidzianych programami studiów I i II stopnia na stronie internetowej WSZ-SW, w zakładce dostępnej studentom.

Uzasadnienie zmiany uprzednio sformułowanych ocen.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
Zasoby kadrowe		X			
Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Zespół Oceniający na podstawie odpowiedzi Uczelni na Raport po wizytacji zmienił odpowiednio formułowane w Raporcie oceny:

- (1) w zakresie kryterium 2 – z „znacząco” na „w pełni”,
- (2) w zakresie kryterium 4 – z „częściowo” na „w pełni”,
- (3) w zakresie kryterium 8 – z „znacząco” na „w pełni”.

Do zmiany oceny w zakresie kryterium 2 upoważnia przedstawienie przez Uczelnię skorygowanych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I i II stopnia, uzupełnionych o efekty dla przedmiotów podstawowych (zgodnie z Uchwałą Senatu WSZ-SW Nr 4 z dn. 23 września 2014 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla studentów kierunku *zarządzanie* na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych na Wydziale Zarządzania WSZ-SW). Uczelnia także podjęła działania pozwalające na korektę sylabusów, tak by obejmowały wyraźnie określone przedmiotowe efekty kształcenia i bilans czasu pracy studenta.

Zmiana oceny w zakresie kryterium 4 podyktowana została tym, iż Uczelnia przesłała dodatkowe dokumenty obejmujące obciążenia dydaktyczne 3 osób (1 pracownika samodzielnego i 2 doktorów) przedstawionych do minimum kadrowego na studiach I i II stopnia, których dorobek naukowy dawał podstawy do zaliczenia do minimum kadrowego, ale brak było informacji o zakresie prowadzonych zajęć. Uczelnia przedstawiła także obciążenia w roku akademickim 2014/2015 (76 godzin) jednego z pracowników samodzielnych, niezaliczonego uprzednio do minimum kadrowego z powodu niedostatecznej liczby godzin dydaktycznych. Przesłane informacje pozwalają te osoby zaliczyć do minimum kadrowego.

Na podstawie przesłanych dodatkowych informacji o dorobku naukowym 2 osób (1 pracownika samodzielnego i 1 doktora) niezaliczonych poprzednio do minimum kadrowego studiów I i II stopnia z powodu braku dostatecznej informacji o dorobku naukowym, obie te osoby zostały obecnie włączone do minimum kadrowego.

Ponadto Uczelnia informuje, że od 1 października 2014 roku zatrudnia pracownika samodzielnego na podstawie umowy o pracę, obywatela Ukrainy. Dołączyła oświadczenie, że profesor podejmie zatrudnienie w WSZ-SW w Warszawie i Uczelnia stanowić będzie podstawowe miejsce pracy. Przesłała także wykaz publikacji, z którego wynika, że na podstawie dorobku naukowego, osoba ta mogłaby być zaliczona do minimum kadrowego. Uczelnia nie przedstawiła jednak dokumentu potwierdzającego zatrudnienie tej osoby w Uczelni a także dokumentu potwierdzającego równoważność dyplomu doktora habilitowanego uzyskanego na Ukrainie z polskim dyplomem. W tej sytuacji pracownik ten nie może być włączony do minimum kadrowego.

Podsumowując minimum kadrowe na studiach I stopnia obecnie obejmuje: 9 pracowników samodzielnych oraz 6 pracowników ze stopniem naukowym doktora, zaś na studiach II stopnia 7 pracowników samodzielnych oraz 6 ze stopniem naukowym doktora. Tak więc wymogi minimum kadrowego są spełnione.

W zakresie większej aktywizacji studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia Uczelnia uznała, iż szansą na zainteresowanie studentów jakością kształcenia jest uruchomienie kół naukowych, powołując dwa koła naukowe „Nowoczesne zarządzanie” oraz „Logistyka”. Biorąc te działania pod uwagę a także działania odnoszące się do korekty sylabusów, Zespół Oceniający podwyższył ocenę w zakresie kryterium 8 ze „znacząco” na „w pełni”.

Ponadto Uczelnia udokumentowała szereg działań pozwalających na wyeliminowanie uchybień i niedociągnięć sformułowanych w raporcie Zespołu Oceniającego. Należą do nich: wprowadzenie udogodnień w komunikacji między Uczelnią a studentem, wprowadzenie postulowanych przez ZO zmian w suplementach do dyplomu, wprowadzenie zarządzeniem Rektora nr 5, 2014/2015 z dn. 12.09.2014 r. „Instrukcji Archiwalnej”, dokonanie korekty Regulaminu Świadczeń dla studentów (Zarządzenie Rektora Nr 11 2014/15 z dnia 30.09.2014), aktualizacja zakresu pytań egzaminacyjnych, korekta umów o pracę, wydzielenie w budżecie Uczelni w roku 2015 środków przeznaczonych na działalność naukową.